

อินทนิลเป็นสัญลักษณ์แม่โจ้
ฉกาจแกร่งกรำแดดฝน
บึกบึนเช่นชาวชน
ทุกรุ่นร่วมกำลังกู้

คงทน นักแล
ต่อสู้
ลูกแม่ โจ้ณา
ชื่อก้องเกรียงไกร

อินทนิลเติบโตอยู่ได้
พันธุ์แพร่เหมือนนิรมิต
ไพศาลเช่นปวงศิษย์
ทุกถิ่นไทยรัฐไธ

ทุกทิศ แหลมทอง
แม่โจ้
แยกย้าย ยืนหยัด
อำงสามัคคี

อินทนิลผลิตดอกช่อนั้น
ใบช่อชุ่มคลุมตลอดพรรษ
จุดดั่งโพธิ์ไทรอัน
ลูกแม่โจ้ยึดครีครว้น

รวมกัน กลีบงาม
ร่มรื่น
ทรงอยู่
อยู่ยัง ยืนยง

ชื่อพรรณไม้ **“อินทนิล”** นี้เป็นมงคลนามต่อมหาวิทยาลัย ซึ่งมีความหมายถึงความผูกพันกับมหาวิทยาลัย อินทนิลมีลักษณะของช่อดอกเกาะกันเป็นกลุ่มแน่น สีสวยสดเหมือนความรัก ความสามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ความผูกพันอยู่กับมหาวิทยาลัยของศิษย์เก่าตลอดเวลาที่ออกไปประกอบอาชีพอยู่ทุกหนทุกแห่ง ที่ได้สร้างประโยชน์ให้กับสังคมประเทศชาติเป็นระยะเวลาอันยาวนานกว่า 50 ปี

สารบัญ

คำนำ	8
บรรณาธิการแถลง	12
เหรียญกษาปณ์	14
ประวัติแม่โจ้	18

พี่ของเรา รุ่นที่ 1-15

สุนทร สีหะเนน ⁻⁷	22
สภาค พึ่งบุญ ณ อยุธยา ⁻¹¹	30
แพ้ว ดิษเลิศ ⁻¹¹	32
บรรเจิด คติการ ⁻¹¹	36
เชิดพงศ์ โสภณ ⁻¹¹	44
ฉัตรธรรม ศิษย์ถาวรกุล ⁻¹¹	48
จาดูร กองสาร ⁻¹¹	94
สายัณห์ เอี่ยมประชา ⁻¹⁴	98
สมศักดิ์ พิชัยศิริ ⁻¹⁴	101
สกล สุวรรณสิทธิ์ ⁻¹⁴	102
บุญลือ สมบูรณ์วงศ์ ⁻¹⁴	112
เจือ สุทธิวนิช ⁻¹⁴	120
จันทร์แก้ว เมืองใจ ⁻¹⁴	146
ไสว พงษ์เก่า ⁻¹⁵	150
สันติ รัตนวิไลวรรณ ⁻¹⁵	156

ประดิษฐ์ มัชฌิมา ⁻¹⁵	158
บุญเฮี้ยน มิลินทสูตร ⁻¹⁵	166
บุญสม ชมชื่น ⁻¹⁵	170
บุญเลื่อน บุญเรือง ⁻¹⁵	174
นิคม มากดี ⁻¹⁵	176
จินดา ม่วงสุข ⁻¹⁵	178

เพื่อนของเรา รุ่นที่ 16

เอนก มั่งคั่งสรศักดิ์ ⁻¹⁶	182
อารีย์ ดีรัตน์ ⁻¹⁶	184
เหรียญชัย บิณฑวิหค ⁻¹⁶	188
แสงดง สิงหะวาระ ⁻¹⁶	192
เสมอ ทวีวิทยการ ⁻¹⁶	198
สุชาติ ยงใจยุทธ ⁻¹⁶	200
ลำราญ ลายทอง ⁻¹⁶	202
สวัสดิ์ ธีวชัย ⁻¹⁶	204
สมบุญ จุระเสถียร ⁻¹⁶	210
สนิท สมโภชน์ ⁻¹⁶	226
วีระ วัฒนกุล ⁻¹⁶	230
วิสุทธิ วุฒิวงศ์ ⁻¹⁶	234
เลื่อน ธนะเพทย์ ⁻¹⁶	236
มนัส ศิริมัย ⁻¹⁶	238
ไพศาล ศุภางคเสน ⁻¹⁶	242
ไพบูลย์ ไพริพ่ายฤทธิ์ ⁻¹⁶	250
ประยงค์ สายประเสริฐ ⁻¹⁶	274
ประชอบ อิศรางกูร ณ อยุธยา ⁻¹⁶ ..	288
บุญส่ง วรรณรัตน์ ⁻¹⁶	294
บุญธรรม ลิทธิโชค ⁻¹⁶	298
นิเวศน์ เชิงปัญญา ⁻¹⁶	302
นิโรจน์ รัตนอุดม ⁻¹⁶	312
ทองดี บัวงาม ⁻¹⁶	318

โชติวุฒิ วรรณสพากย์ ⁻¹⁶	320
ชูชาติ บุรณศิริ ⁻¹⁶	326
ชูเกียรติ เชาวลันต์ ⁻¹⁶	328
จรัสพงษ์ อรุณสิทธิ์ ⁻¹⁶	334
คิด เณิมวรรณ ⁻¹⁶	338
แม่ใจอนุสรณ์ 2496	342

น้องของเรา รุ่นที่ 17-ปัจจุบัน

สนิท วาฤทธิ์ ⁻¹⁷	370
เผติม สุนทราญ ⁻¹⁷	380
ประเทือง แก้วลำพูน ⁻¹⁷	382
กษม รัตนไชย ⁻¹⁷	384
พัฒนา ศิริสาคร ⁻¹⁸	388
เฉลียว แจ่มไพร ⁻¹⁸	392
ชนินท์ ด่านพานิช ⁻¹⁹	396
วิรัตน์ สุริยกุล ⁻²²	414
สุรพงษ์ เปรมสมิทธิ์ ⁻²⁴	422
วีระศักดิ์ จุลเกษตร ⁻²⁴	424
อุดม ลดทวัน ⁻²⁵	426
สงวน จันทร์ทะเล ⁻²⁵	430
พงศ์ศักดิ์ เดือนจันทร์ฉาย ⁻²⁵	434
นฤบาล เมืองบุญ ⁻²⁵	436
ศิริกุล ทิวาวรรชัย ⁻⁵⁰	440
เดช คำวงศ์ษา ⁻⁶⁴	446

ท้ายเล่ม

รายชื่อนักศึกษาแม่ใจรุ่น 1 - 21..	448
ศิษย์เก่าแม่ใจที่ติดต่อได้	476
พินัยกรรม	486
ใบบอกถึงลูกแม่ใจ	488
ขอแรงหน่อยขอรับ	492
ปิดเล่ม	493

แม่โจ้สิบหกครบหกสิบ

ฉบับพิมพ์ ครั้งที่ 1

แม่โจ้สิบหกครบหกสิบ ทำเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งนิยมเรียกกันสั้นๆ ว่า “อีบุ๊ก”(ebook-electronic book) ด้วยเหตุผล 3 ประการ คือ

1. ต้นทุนต่ำกว่าการพิมพ์เป็นเล่มหลายเท่า
2. ขาดตกบกพร่องอย่างไร ก็แก้ไข ตัดเติมได้ภายหลังโดยง่าย
3. คงทนถาวร และกระจายไปในวงกว้าง เมื่อนำเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ต ทำให้แพร่หลายสู่สากล และจะถูกแปลเป็นภาษาต่าง ๆ ได้โดยอัตโนมัติ เพียงแค่ “กด-สั่ง” เท่านั้น คอมพิวเตอร์ก็ทำให้เรียบร้อย

หลังจากวันนี้ เมื่อสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เข้าไปที่ “มหาวิทยาลัยแม่โจ้” อีบุ๊กเล่มนี้ ก็จะมีปรากฏแก่สายตาท่านได้เพียงแค่ใช้ปลายนิ้วมือเท่านั้น

การลำดับหน้าหนังสือ ยึดตามวัฒนธรรมแม่โจ้ นั่นคือ “พี่ต้องมาก่อน” จึงเรียงลำดับจากรุ่น ต่ำสิบ ไปเรื่อยๆ จนถึง รุ่น 15 เมื่อขึ้นรุ่น 16 จะมีพิเศษตรงที่ได้นำภาพขาวดำ จากหนังสือแม่โจ้ รุ่น 16 ที่พิมพ์ขึ้นเมื่อ พ.ศ.2496 มาลงไว้บางส่วน หากเปิดดูก็จะได้ข้อคิดหลายอย่าง เช่นที่เห็นหล่อเหลาในสมัยนั้น หกสิบปีต่อมา คือสมัยนี้ เปรียบเทียบกันแล้ว ดวงตาย่อมเห็นธรรมใช้ไหมครับ

ส่วนการลำดับชื่อในแต่ละรุ่น จะเรียงอักษรย้อนหลัง คือ ฮ ขึ้นก่อน เพื่อให้เกิดความแปลกใหม่ ทำให้ผู้มีชื่ออักษรท้ายๆ เช่น ฮ อ ส ได้ขึ้นหน้าคนอื่นเขาบ้าง

แม่ใจสิบหกครบหกสิบ

ฉบับพิมพ์ ครั้งที่ 2

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ แม่ใจสิบหกครบหกสิบ พิมพ์ออกเผยแพร่ครั้งแรกเมื่อต้นเดือนมิถุนายน 2554 ผ่านไปเพียง 2 เดือนเศษ ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 ก็ออกตามมาประหนึ่งเป็นหนังสือขายดี วางตลาดไม่กี่วันก็พิมพ์ใหม่อีกแล้ว

ความจริงไม่ได้เป็นดังที่ว่ำนั้น แต่เป็นเพราะการพิมพ์ครั้งแรกพบข้อผิดพลาดมากมาย เช่น ข้อความตกหล่น ข้อผิดพลาด ที่อยู่เพี้ยน รูปภาพสลับที่ ฯลฯ ซึ่งก็เป็นเพราะ วยและสังขาร ของผู้ทำเป็นเหตุใหญ่

หนังสือที่ออกมาเป็น ซีดีแผ่นกลมๆ เท่า “ฝ่ามือกาง” แผ่นเดียวนี้ ขออ้าว่าต้นทุนถูกกว่าการพิมพ์เป็นเล่ม หลายสิบเท่า แต่ก็มีปัญหาเกี่ยวกับคนรุ่นอายุเกิน 70 เป็นอันมาก เพราะต้องไปอาศัยให้หลานเปิดให้อ่านในคอมพิวเตอร์ เมื่อหลานเปิดให้แล้วก็มีปัญหาอีก เพราะการอ่านหนังสือบนจอภาพ มันไม่เปล็ดเพลิดเหมือนอ่านบนหน้ากระดาษที่จับต้องได้ ดังนั้น จึงแนะนำให้ไปถ่ายสำเนาเป็นภาพ ขาวดำมาอ่านแล้วก็เปิดจอรูปภาพสลับประกอบไปด้วย ก็น่าจะได้รับความเปล็ดเพลิดพอประมาณ

คุณปู่คุณตา ที่อายุเกิน 70 ทั้งหลาย ลองย้อนกลับไปสมัยเราเป็นนักเรียนแม่ใจ การสื่อสารก็อาศัยจดหมาย ถ้าเร่งด่วน ก็ใช้โทรเลข ส่วนโทรศัพท์ที่นั่นพอรู้จักและเคยใช้กันบ้าง แต่ก็น้อยมาก ถ้าโทรภายในจังหวัดก็ต้องต่อเข้าชุมสาย พนักงานก็จะถามกลับมาว่า “ต่อไหนคะ” แล้วก็ต่อให้ ถ้าโทรข้ามจังหวัดซึ่งเรียกว่า “โทรศัพท์ทางไกล” ก็ต้องไปโทรที่ชุมสายโทรศัพท์ จะโทรจากบ้านไม่ได้ ที่กล่าวมานี้ก็เป็นไปได้กับจังหวัดใหญ่ๆ เท่านั้น จังหวัดเล็กๆ ก็ไม่มีโทรศัพท์ใช้กันเลย

กลับมาดูวันนี้ใน พ.ศ.2554 แล้วถามคนรุ่นใหม่ว่า ถ้าไม่มีโทรศัพท์จะมีชีวิตอยู่ได้อย่างไร เขาก็คงอึ้งนึกภาพไม่ออก เพราะเขาอยู่ในยุคที่โทรศัพท์ เป็นสิ่งจำเป็นยิ่งยวดในการดำรงชีวิต

ถ้ามองความเปลี่ยนแปลงอื่นๆ นอกเหนือไปจากโทรศัพท์ก็จะพบการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับไวอีกมากมาย เช่นการส่งข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งสามารถส่งข้ามจังหวัด ข้ามประเทศได้ในชั่วพริบตา

ถ้าจะให้คุณปู่คุณตา ติดตามให้ “ทันโลก” ก็น่าจะเกินกำลัง แต่จะนั่งดูตาย ไม่ขยับเขยื้อนเสียเลย ก็ดูจะเป็นการเสียโอกาส ที่รักษาตนให้มีอายุยืนยาวถึงปุนนี้ แต่ไม่รับรู้ในความก้าวหน้า ความเปลี่ยนแปลงเสียเลย

ขยับหน่อยครับ เพื่อเพิ่มความหรรษาให้แก่ ชีวิตในปัจจุบันวัย

วันที่นั่งเขียนต้นฉบับนี้ เป็นวันที่มีความสุขมากวันหนึ่ง หลังจากทีคร่ำ
เคร่ง มากจนใกล้ระดับ เคร่งเครียด พอสมควร มานานกว่า 7 เดือน ในที่สุด หนังสือ
แม่ใจลืบทกครบทกลีบ ก็ “เสร็จสมบูรณ์” และ “เสร็จไพบูลย์” ตามที่เราสองคนรวมทั้ง
พี่น้อง เพื่อนฝูงชาวแม่ใจ ตั้งเป้าเอาไว้

ถ้าหนังสือเล่มนี้ออกมาเมื่อประมาณ 10 ปีก่อน และได้คุณภาพขนาดนี้ ก็นับว่า
ใช้ไม่ได้ จริงอยู่ในช่วง 10 ปี มานี้ เทคโนโลยีต่างๆ ก้าวหน้าไปมาก แต่เป็น 10 ปีที่
บรรณาธิการไม่ก้าวหน้าเลย ซ้ำร้ายยังถดถอยไปพอสมควร

อาการที่บ่งชี้ ถึงความถดถอยก็คือ รอบตัวเต็มไปด้วย ง.งู คือ **งุ่มง่าม งุนงง
งะแง่ง โงกเงก** แต่ยังไม่ถึงขั้น **งันกก จิ้งเง่า งุ่นง่าน** นะครับ

อย่างไรเสียก็ถือว่า เริ่มเข้าสู่ระดับ **หงำเหวี่ยง**แล้ว แต่ไม่คิดมาก เพราะถ้า
คิดมาก อาจทำให้**หงุดหงิด** หรือ**เหงาหงอย** ได้ง่าย

สรุปได้ว่า คนอายุขึ้นเลข 7 แล้ว ควรจะสงบเสถียร เยี่ยมตัว อย่าอวดรู้อวดเก่ง
เพราะกำลังกาย กำลังสมอง ได้ถดถอย ไปมากมายทีเดียว

การทำหนังสือเล่มนี้ จึงไม่มีการเคี้ยวเชืง ชูบบังคับใดๆ กับใครๆ ทั้งสิ้น ฉะนั้น
บางคนน่าจะมีเรื่องลงแต่ไม่มี บางคนก็ติดนิสัย ถ้าไม่ทวงเข้าทวงเย็นก็จะไม่ได้ต้นฉบับ
ซึ่งผมก็ไม่ทวง เพราะรู้สภาพของตนเองดี บางคนซื้อที่อยู่ไม่ครบ หรือตกหล่นหายไป ถ้า
จะไล่หาก็คงจะได้ แต่ตนเองเข้าสู่ระยะ **งุ่มง่าม งะแง่ง**เสียแล้ว เลยเวนเสีย

แม่ใจลืบทกครบทกลีบ ให้ความรู้ ให้บรรยากาศ ของแม่ใจในอดีตไว้มากมาย แต่
เป็นที่น่าสังเกตว่า มักจะกล่าวถึงความลำบากยากแค้น เป็นส่วนใหญ่ ทั้งๆที่ แม่ใจให้
ความรื่นรมย์ นานัปการ สงสัยว่า ผู้เขียนทั้งหลาย ประทับตาตรึงใจ ในความยากลำบาก
มากกว่า ความสนุกสนาน รื่นเริง นั่นเอง จึงอาจทำให้ผู้อ่านที่ไม่ใช่ศิษย์แม่ใจอาจเข้าใจ
ผิดคิดว่าแม่ใจเป็นขุมมรก หรือที่ทรมาณมนุษย์ อะไรทำนองนั้น

รายชื่อผู้ส่งเงินสนับสนุนการทำหนังสือแม่โจ้สิบหกครบหกสิบ

ระหว่างวันที่ 30 ตุลาคม 2552 ถึง 5 กรกฎาคม 2554

ลำดับ	วัน/เดือน/ปี	ชื่อ-สกุล	รุ่นที่	จำนวนเงิน(บาท)
1	14 พย. 53	คุณคิด เณลิมวรรณ	16	900
2	25 พย. 53	คุณจรัสพงษ์ อรุณสิทธิ์	16	900
3	7 มิย. 54	อาจารย์จันทร์แก้ว เมืองใจ	14	400
4	25 กพ. 54	ดร.เจือ สุทธิวนิช	14	500
5	26 มีค. 54	คุณเฉลิมชัย อัสวเวศน์	16	500
6	2 มิย. 54	คุณเฉลียว แจ่มไพร	18	1,000
7	17 มีค. 54	คุณชูเกียรติ เชาวสันต์	16	500
8	5 พย. 53	พ.อ.(พิเศษ)ชูชาติ บุณศิริ	16	500
9	5 กพ. 54	คุณชูเดช พรหมปัทมะ	16	500
10	11 ธค. 53	พ.อ.(พิเศษ)โชติวุฒิ วรรณรสพากย์	16	1,500
11	11 พย. 53	คุณทองดี บัวงาม	16	500
12	22 กพ. 54	พ.ต.ท.ทัพพีจิตต์ บุรานนท์	16	500
13	5 กพ. 54	คุณนภดล สุจริตจันทร์	16	2,000
14	28 มิย. 54	คุณนิคม มากดี	15	500
15	5 มค. 54	คุณนิโรจน์ รัตนอุดม	16	900
16	7 กพ. 54	คุณนิเวศน์ เชิงปัญญา	16	900
17	22 พย. 53	คุณบุญธรรม สิทธิโชค	16	900
18	7 มิย. 54	คุณบุญลือ สมบูรณ์วงศ์	14	400
19	23 มิย. 54	ดร.บุญเลื่อน บุญเรือง	15	500
20	9 ธค. 53	คุณบุญส่ง วรรณรัตน์	16	500
21	7 มิย. 54	ดร.บุญส่ง สรรพศรี	11	500
22	7 มิย. 54	คุณบุญสม ชมชื่น	15	500
23	31 มีค. 54	คุณประชอบ อิศรางกูร ณ อยุธยา	16	1,000
24	13 ธค. 53	คุณประดิษฐ์ มัชฌิมา	15	1,000

แม่ใจสิบหกครบหกสิบ

ลำดับ	วัน/เดือน/ปี	ชื่อ-สกุล	รุ่นที่	จำนวนเงิน(บาท)
25	7 มิย. 54	คุณประเทือง แก้วลำพูน	17	500
26	25 พย. 53	รศ. ประยงค์ สายประเสริฐ	16	900
27	5 มิย. 54	คุณพวนผิน ขำเพ็ง	15	400
28	5 มิย. 54	นอ.พงษ์ศักดิ์ เดือนจันทร์ฉาย	25	400
29	7 มค. 54	พลตรีพัฒนา ศิริสาคร	18	1,000
30	26 กพ. 54	รศ.ไพบูลย์ ไพริพายฤทธิ์	16	500
31	17 ธค.53	ดร.ไพศาล ศุภางคเสน	16	950
32	9 กพ. 54	คุณมนัส ศิริมัย	16	500
33	30 มีค. 54	คุณเลื่อน ธนะแพทย์	16	2,100
34	20 มิย. 54	คุณวิรัตน์ สุริยกมล	22	500
35	24 พย. 53	คุณวิสุทธิ วุฒิมวงศ์	16	1,500
36	19 พย. 53	พ.อ.วีรวัฒน์ พุนทองดี	14	500
37	14 มค. 54	คุณวีระ วัฒนกุล	16	500
38	31 มีค. 54	คุณสกล สุวรรณสิทธิ์	14	2,000
39	28 มีค. 54	รศ. สนิท วาฤทธิ์	17	900
40	5 มิย. 54	คุณสนิท สมโภชน์	16	400
41	12 ธค. 53	คุณสมบูรณ์ จุระเสถียร	16	500
42	27 พย. 53	คุณสวัสดิ์ ธีระวิชัย	16	1,500
43	7 มิย. 54	คุณสายัณห์ เอี่ยมประชา	14	400
44	5 พย. 53	คุณสำราญ ลายทอง	16	500
45	26 มีค. 54	คุณสุชาติ ยงใจยุทธ	16	500
46	5 กค. 54	คุณสุรพงษ์ เปรามสมิทธิ์	24	500
47	5 มค. 54	น.สพ.เสมอ ทวีวิทยาการ	16	500
48	5 กค. 54	ศ.ดร.ไสว พงษ์เก่า	15	500
49	30 ตค.53	น.สพ. เกรียงชัย ปิณฑะวิหค	16	500
50	17 ธค.53	คุณเอนก มั่งคั่งสรค์	15	900
51	5 มิย. 54	ม.ล.อัคนีศวรรี นวรัฐ	12	450
52	30 มีค. 54	คุณอารีย์ ดิรัตน์	16	900

- 21 กรกฎาคม 2526 - 04 มิถุนายน 2530
7. อ.สรณภูมิ เพิ่มพูล (รักษาการ)
พ.ศ. 2529-2530
8. อาจารย์สุรพล สงวนศรี
5 มิถุนายน 2530 - 30 เมษายน 2532
9. รองศาสตราจารย์อานนท์ เทียงตรง
1 พฤษภาคม 2532 - 30 เมษายน 2536
1 พฤษภาคม 2536 - 30 เมษายน 2540

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

10. ศาสตราจารย์ ดร.กำพล อุดลวิทย์ (รักษาการ)
1 พฤษภาคม 2540 - 07 กรกฎาคม 2541
11. อาจารย์สรณภูมิ เพิ่มพูล
8 กรกฎาคม 2541 - 07 กรกฎาคม 2545
12. รองศาสตราจารย์ ดร.เทพ พงศ์พานิช
8 กรกฎาคม 2545 - 07 กรกฎาคม 2549
8 กรกฎาคม 2549 - 07 กรกฎาคม 2553
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร ยศราช
8 กรกฎาคม 2553 - ปัจจุบัน

ทำเนียบนายกสมาคมศิษย์เก่าแม่โจ้

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	ปีที่ดำรงตำแหน่ง
1	ศ. ดร. พนม สมิตานนท์	พ.ศ. 2490-2495
2	อาจารย์ไสว ชูติวัตร	พ.ศ. 2496
3	ศ. ดร. วิภาต บุญศรี วังซ้าย	พ.ศ. 2497-2522
4	ดร. ประพัฒน์ ลิทธิสังข์	พ.ศ. 2522-2528
5	ดร. อำนวย ยศสุข	พ.ศ. 2528-2542
6	ดร. บุญเลื่อน บุญเรือง	พ.ศ. 2542-2544
7	นายหลุย ทิศสกุล	พ.ศ. 2544-2546
8	นายยงยุทธ สุภาพ	พ.ศ. 2546-2550
9	ดร. อุทัย วาสนาพันธ์พงศ์	พ.ศ. 2550-ปัจจุบัน

แม่ใจรุ่นที่ 7

ดร.สุนทร สีทะเนิน

52/123-124 ซ.45 ถ.พหลโยธิน

แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม.10900

โทร. 0-2561-1351

สตั๊ยคิด้ทำห้ชีวิตอยู่รอด เนื่งจากข้าพเจ้าได้รับใบบอกจาก รศ.ไพบูลย์ไพรีพ่ายฤทธิ์ ผู้แทนรุ่น 16 ของศิษย์เก่าแม่ใจ ความย่อๆ ว่าปีนี้เป็นปีที่ศิษย์เก่าแม่ใจรุ่น 16 จะมีอายุครบทกลีบปี ในโอกาสนี้ ท่านอาจารย์ไพบูลย์ มีความประสงค์จะจัดทำหนังสือที่ระลึกรุ่น 16 จะครบทกลีบปี ขึ้นไว้เพื่อเป็นอนุสรณ์ของศิษย์เก่าแม่ใจ กลุ่มหนึ่งที่ยังไปมาหาสู่ติดต่อสื่อสารกันอยู่ โดยมีรุ่น 16 เป็นตัวตั้งตัวตี

ข้าพเจ้าได้รับใบบอกแล้ว คิดแล้ว คิดอีกอยู่เป็นเวลานานก็นึกไม่ออกว่าจะเขียนเรื่องอะไรดี เพราะเรื่องเก่าๆ ที่เคยรู้และเคยประสบมาแต่อดีตได้ถูกละเลย ลืมเลือนไปหมดแล้ว เพราะข้าพเจ้าบัดนี้อายุอานามก็ล่วงเข้าสู่วัยชราหลายๆ โดยในปีนี้(2553) อีก 2 ปีก็จะ 90 ปี แล้ว ความจำก็เสื่อมไปมากเหลืออยู่ไม่เท่าไรแล้ว นอนคิดนึกย้อนหลังอยู่นานก็นึกไม่ออก แต่ในที่สุดก็นึกได้ เรื่องหนึ่ง เกี่ยวกับชีวิตของข้าพเจ้า แต่หนหลังย้อนหลังกลับไปประมาณ 30 ปี เกิดวิกฤติอย่างร้ายแรงกับชีวิตราชการของข้าพเจ้า ในขณะที่ข้าพเจ้าดำรงตำแหน่ง ผอ.ภาคของกรมฯ หนึ่งอย่าให้ออกชื่อเลย อยู่ดีๆ ได้มีคำสั่งว่าเพื่อความเหมาะสม แต่งตั้งให้นายสุนทร สีทะเนิน ผอ.ภาคไปดำรงตำแหน่งระดับจังหวัด ข้าพเจ้าได้รับคำสั่งแล้ว รู้สึกงงและบังเกิดความโกรธ และมีความแค้นกับผู้ออกคำสั่งดังกล่าวเป็นอันมากแต่ไม่สามารถต้านทานคำสั่งอันโหดเหี้ยมนี้ได้ ไม่พูด ไม่จาไปหลายวัน ในที่สุดก็ได้รับข่าวว่าเจ้าตัวผู้ออกคำสั่งนั้น มันจะมาเป็นประธานเปิดการประชุมอบรมที่ภาคที่ข้าพเจ้ายังไม่เดินทางย้ายไปตามคำสั่ง และต้องเข้าร่วมในการประชุมด้วย ความคิดแวบหนึ่งจึงเกิดขึ้น เพื่อระบายความแค้นและตั้งใจเด็ดเดี่ยวแล้วว่า จะต้องทำให้ได้เป็นไรเป็นกัน เพื่อระบายความแค้น ข้าพเจ้าคิดจะทำอะไรในขณะนั้นจะยังไม่บอก แต่จะขอนำท่านทั้งหลายย้อนหลังไปเมื่อประมาณ 2 ปีก่อนมีข่าวดังระดับโลกข่าวหนึ่ง

พอตัดสินใจแล้วก็นั่งรถไฟเข้ามาสอบที่ ร.ร.สวนกุหลาบ เชียงสะพานพุทธ พอผลการสอบคัดเลือกออกปรากฏว่าได้ที่ 1 ทางมหาวิทยาลัยส่งผลการสอบไปให้ที่ว่าการอำเภอเจ้าหน้าที่เอาไปติดที่กระดานดำ หน้าอำเภอเมืองสะเดา พอสอบได้แล้วก็เตรียมตัวไปรายงานตัวที่แม่ใจ นั่งรถไฟจากสงขลามากรุงเทพ 7 บาท จากกรุงเทพ ไปเชียงใหม่ 14 บาท รวมค่ารถ 21 บาทตอนจากบ้านพี่ชายให้เงินมา 200 บาท พอลงสถานีรถไฟเชียงใหม่ต้องเดินเท้าไปแม่ใจ ประมาณ 18 กิโลเมตร ใช้เวลาเดิน 1 ชั่วโมงกว่า สมัยนั้นยังไม่มีรถโดยสาร จะไปที่ไหนก็ต้องเดินเท้าไป

พอเดินไปถึงแม่ใจ ผู้อำนวยการอาจารย์พนม กล่าวต้อนรับนักศึกษาและพูดว่าประตูแม่ใจเปิดตลอด 24 ชั่วโมง เข้าออกเมื่อไหร่ก็ได้ “ถ้าใครอยู่ไม่ได้จะตะเอยออกไปจากแม่ใจ” เพื่อนๆ แห้วว่าภาษาชั้นเอก (สมัยนั้นข้าราชการชั้นเอกที่เชียงใหม่มีอยู่ 2 คน คือ อ.พนม กับผู้ว่าเชียงใหม่) ตอนเข้าไปเรียนเป็นนักศึกษาแม่ใจ รุ่น 5 มีเพื่อนร่วมรุ่นราวๆ 90 คน

พอไปเรียน ต้องเข้านอน 4 หุ่ ม ตื่นนอนตี 5 พอ 6 โมงเช้าลงงานไปทำสวนปลูกผัก ไปเปิดป่าตอนนั้นแม่ใจเป็นป่าสักและต้นพลวง เพื่อทำสวนคนละ 1 ไร่ ทำสวนหลังบ้านคนละ 20 ตารางวา ใครทำมากกว่าก็ไม่ว่าผักที่ปลูกได้ต้องขายให้โรงครัวห้ามเอาไปขายข้างนอก ส่วนใหญ่เป็นผักกินใบ เช่น ผักกาดเขียวกวางตุ้ง ขาวกวางตุ้ง กะหล่ำปลี กระหล่ำดอก ฯลฯ ผักที่โรงครัวรับซื้อเพื่อเอามาทำอาหารให้นักศึกษากิน สมัยนั้นอาจารย์ขายผักได้เยอะที่สุด 120 บาท

พอไปเรียนที่แม่ใจก็สอบชิงทุนได้เลยบอกพี่ชายไม่ต้องส่งเงินมาให้ สมัยนั้นพี่ชายส่งมาให้เดือนละ 200บาท

เรียนอยู่แม่ใจ 2 ปี ไม่ได้กลับบ้าน ไม่กล้ากลับบ้านเพราะกลัวไม่มีรถ เนื่องจากมีสงครามรถไฟไม่ค่อยวิ่ง เพื่อนกลับบ้านแล้วเงินหมดระหว่างทางต้องไปขอทำงานที่โรงงานน้ำตาลทราย เพื่อนอาจารย์ชื่อนายพารณ ณ ถลาง เดินทางกลับเงินหมดพอถึง จ.ลำปาง เลยต้องแะะของานทำอยู่ 1 ปี พอได้เงินพอก็เดินทางกลับไปเรียนต่อเลยกลายเป็นรุ่นน้อง

ไปเรียนอยู่แม่ใจสอบได้คะแนนที่ 1 ตลอด มีอยู่ครั้งหนึ่งอาจารย์เฟลอลับในห้องสอบ ครูคุมสอบ ชื่อคุณหญิง ดร.สวาท วสุวัตร เดินมาเห็นอาจารย์นั่งถือปากกาหลับอยู่

เลยถามว่า “บรรเจิด ทำข้อสอบเสร็จหรือยัง” อาจารย์ตอบว่า “ยังครับ” คุณหญิงสวาทหัวเราะ ตอนนั้นอาจารย์เป็นไข้มาลาเรียอยู่เลยเพลี่ย “อาจารย์ เสาวรต์จ นิตยะวัฒน์” บอกว่าให้ขาดสอบไปเลย เดี่ยวทำได้ไม่ดีเพราะไม่ได้ดูหนังสือจะเสียชื่อ พอผลการสอบออกมาอาจารย์ได้ที่ “1” พวกเพื่อนๆ เลยแซวว่า ขนาด “แกนอนหลับไปทำข้อสอบไปยังได้ที่ 1 แล้วเราจะไปสู้แกไหวเหอะ เรียนอยู่แม่ใจสอบได้ที่ 1 มาตลอดจนจบ

ตอนเรียนอยู่ปี 2 มีพยาบาลเขียนจดหมายมาให้ อาจารย์ไม่กล้าเปิดอ่านเพราะกลัวเขาเขียนมาจับ เดี่ยวใจแตกเรียนไม่จบเลยเอาไปทิ้ง

เรียนอยู่แม่ใจ 2 ปี เคยไปเดินเที่ยวในเมือง 2-3 ครั้งไปแต่ละครั้งต้องเดินเท้าไปเป็นระยะทาง 18 กิโลเมตร แต่ส่วนจะเดินทางลัดผ่านทุ่งนาของชาวบ้าน เขาก็จะตะโกนถาม เราบอกว่าแม่ใจครับ เขาก็จะไวใจ ถ้าไปทางลัดก็จะผ่อนระยะทางไปเกือบครึ่ง เพราะถนนโค้ง บางทีก็เดินไปไม่ถึงเมืองเชียงใหม่ แวะแค่ว่าที่สันทรายส่วนใหญ่ไปในเมืองก็ไปเดินเล่น ดูบ้านเมือง ไม่ค่อยได้ซื้อของ

อยู่แม่ใจมีงานกีฬาปีละครั้ง อาจารย์เป็นนักกีฬาขว้างจักร ผู้ใหญ่ถามว่า เมื่อกีฬายังไงหันไปเห็นจักรลอยไปแล้ว คนอื่นขว้างต้องหมุนตัวจนได้จังหวะ บางคนหมุนหลายรอบจนหมดแรงเลยขว้างได้ไม่ไกล ส่วนอาจารย์ไม่หมุนตัวพอได้จังหวะก็ขว้างไปเลย กลับได้ไกลสุด (ชนะเลิศ) หลวงวิรุวัตร โยธิน เป็นประธานกรรมการเข้ามาจับมือแล้วถามว่าขว้างยังงัย

หมายเหตุบรรณาธิการ

ผมไปเยี่ยมเยือน ศาสตราจารย์ ดร.บรรเจิด คติการ เป็นประจำเพราะสุขภาพกายของท่านถดถอย กล้ามเนื้อขาอ่อนแรง เดินเหินลำบากต้องมีเครื่องพยุง ส่วนสุขภาพจิตยังสดใสอยู่

เมื่อผมมีใบบอก ไปยังพี่ เพื่อนและน้องว่าจะทำหนังสือ แม่ใจสู้รบหกรบหกลีบ ท่านก็ให้เรื่องมาลงพิมพ์ด้วยต้นฉบับเขียน ซึ่งไม่ใช่ลายมือของท่านที่ผมคุ้นเคยทราบมาว่า ท่านเล่าให้คุณลัดดา พยาบาลที่ดูแลท่านเป็นผู้เขียน เมื่ออ่านดูก็ได้ใจความครบถ้วนดีแล้ว เพียงแต่สะกดชื่อผู้เกี่ยวข้องผิดไปบ้าง ผมจึงแก้ไขเฉพาะส่วนนั้น

แม่ใจรุ่นที่ 11

นายเชิดพงศ์ ไสภณ

12/3 ถ.พหลโยธิน 14 สามเสนใน

พญาไท กทม. 10400

โทร. 0-2278-0207

วัยรุ่น ม.จ. ขอบิบบก บางส่วนของเลี้ยวชีวิต ในวัยต่างๆ มาเล่าสู่กันฟัง ในพื้นที่ กระดาษที่ค่อนข้างจำกัด เริ่มตั้งแต่สอบผ่านเข้าประตูรั้วโรงเรียนเตรียมมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ แม่ใจ เชียงใหม่ เมื่อตอนสายของวันที่ 16 พฤษภาคม 2487 ขณะที่ สงครามโลกครั้งที่ 2 มหาเอเชียบูรพาอยู่ระอุอยู่ ขณะนั้นมีหลักสูตรการศึกษา 2 ปี ก่อน เข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน กรุงเทพฯ มีความภูมิใจอย่างยิ่งที่ได้รับ การชุบชีวิตให้เป็นลูกผู้ชายที่แข็งแกร่ง มีมานะ อดทน รักศักดิ์ศรี สามัคคีในหมู่คณะ ยอดเยี่ยม สุดที่จะหาสถาบันอื่นใดมาเทียมทัน

ผมประทับใจอาจารย์สุภาพสตรี ที่ขอยกย่องชมเชยว่าท่านเป็นหญิงเก่ง-กล้า และ แกร่ง หลังจากท่านหอบปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิตและประโยคครูมัธยม (อ.บ.ป.ม.) จาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ท่านเริ่มเป็นอาจารย์สอนที่แม่ใจ ในปีการศึกษา 2487/88 เป็น อาจารย์หญิงคนแรกและคนเดียวในบรรดาอาจารย์ของแม่ใจ หันซ้าย หันขวา หันหน้า หัน หลัง หันรอบตัว มีแต่เพศชายล้วนๆ นับตั้งแต่นักเรียนจนถึงครูบาอาจารย์ ท่านเป็นสาว โสด อาศัยอยู่บ้านพักที่โรงเรียนจัดให้ตามลำพังกับแม่บ้านหญิงอีก 1 คน บรรยากาศในแม่ ใจยามค่ำคืนปกคลุมไปด้วยความมืดมิดวังเวง จะมีแต่เพียงแสงสว่าง เทียบเท่ากับแสง หิ่งห้อย จากแสงเทียน และตะเกียงน้ำมันหมู ริบหรี่ อยู่เป็นหย่อมๆ ตามบ้านพักอาศัย ยามสาย-บ่าย ขณะที่ท่านสอนหนังสือ ต้องเผชิญกับการเข้าเหย้าขายขนมจีบจากนักเรียน ซึ่งอายุห่างกันไม่มากนัก ตลอดทั้งอาจารย์ชายโสดก็มีอยู่หลายคน นับว่าท่านสู้และทนต่อ แรงเสียดทานในสภาพแวดล้อมตัวท่านได้ดีเยี่ยม ท่านผู้นั้นคือ อาจารย์สวาท วสุวัต ต่อ มาท่านได้รับพระราชทานตราตั้งเป็นคุณหญิงสวาท รัตนวราหะ จวบจนมรณะภาพ ท่าน สอนวิชาภาษาไทยให้นักเรียนอ่าน “สัปดาห” ว่า “สัปดาห์” ใครอ่านว่า สัปดาห์ คนนั้นเป็น คน สัปดน ผมจึงอ่าน “สัปดาห์” ถูกต้องมาตั้งแต่ พ.ศ. 2487 จนถึงปัจจุบัน (67 ปี มาแล้ว) จึงขอจารึกพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย สำหรับอาจารย์พนม สมิตานนท์ ท่านเป็นผู้อำนวย

เหล่านั้ต้องตรอมใจตายไป ลั้ชีวิตอยู่ในสวนลั้ตัวเขาดีนั้เอง นั้เป็นอดีที่บางคนอาจไม่รู้.....

“แล้วที่มามาเลเชียคราวนี้ใครเป็นนายทุนให้ละ นักธุรกิจ หรือสำนักพิมพ์?”
มัสเตอร์ย่ง ถามอย่างเป็นห่วงกระเป้าของข้าพเจ้า

“ควักกระเป้าเอง” ข้าพเจ้าตอบ

“เปลืองตายท่า!” มัสเตอร์ ย่ง อุทานสำนวนเดียวกันกับอดีตรัฐมนตรีท่านหนึ่งของไทย แล้วพูดต่อ... “เอางี้... เพื่อไม่ให้ยุ่งต้องลั้เปลืองมาก ไ้อจะให้กระทรวงสอบสวนยูตามระเบียบว่ายูเป็น มัสเตอร์ คิกษะ คนเดียวกันกับที่เคยมาช่วยเราพัฒนาประเทศเมื่อ 20 ปีที่แล้วหรือเปล่า แล้วไอจะทำหนังสือว่ายูมาติดตามผลงานที่ทำไว้เมื่อยี่สิบปีก่อนโน้น ให้รัฐมนตรีช่วยฯเซ็นอนุมัติ ยูก็จะได้รับความสะดวกขึ้น

หลังจากนั้นเพียงวันเดียวเป็นวันศุกร์ ทางกระทรวง วัฒนธรรม, เยาวชน และการกีฬา (Kmenterian Kebudayaan, Belia dan Sukan) ก็อินเตอเน็ตไปทั่วประเทศให้เทคแคร์และให้ความร่วมมือแก่ข้าพเจ้า ผู้มาติดตามผลงาน นอกจากนี้โดยส่วนตัวของ มร. ย่ง กวน เชียง ยังโทรศัพท์ติดต่อไปยังนักธุรกิจ ชาวจีนฮกเกี้ยนทั่วมาเลเชียให้อำนวยความสะดวก ให้ที่อยู่อาศัยเลี้ยงดูแก่ข้าพเจ้า

“คิกษะ เข้าวันจันทร์นี้ ยูติตรถยนต์ โพรวิไลดรอพ์ ของ Michel choeng เพื่อนของเราไปยัง กัว มูซัง” มัสเตอร์ ย่ง ฯ บอกข้าพเจ้าขณะขับรถจาก กัวลา ลัมเปอร์ไปเร้าบ เพื่อกลับบ้าน ในเย็นของวันศุกร์นั้น มัสเตอร์ ไมเคิล จง เป็นเพื่อนอีกคนหนึ่งของข้าพเจ้าในเมืองเร้าบ โดยการแนะนำของ มัสเตอร์ ย่ง ฯ ...

“ไมเคิล จง จะไป กัว มูซัง ทำไม?” ข้าพเจ้าถาม

“อ้าว!... ไม่รู้หรอกหรือ ไมเคิล จง มีธุรกิจโรงแรมอยู่ที่ กัว มูซัง ?”
มัสเตอร์ย่งถาม

“ก็เมื่อวันอังคาร วันแรกที่มาถึงเร้าบ ไมเคิล เลี้ยงอาหารค่ำต้อนรับ ก็ไม่เห็นบอกนี่” ข้าพเจ้าบอก

“ก็ยังไม่ถามเขานี่” มัสเตอร์ย่งว่า

ในคืนวันศุกร์ที่ Raub ข้าพเจ้านอนพักที่โรงแรม ล่วน มร. ย่ง นอนกับลูกเมียที่บ้านของเขาหลังตลาดเมืองเร้าบ รุ่งขึ้นวันเสาร์จึงไปติดต่อ Mr. Michael Choeng แต่เช้า จึงได้ทราบว่า เขาจะขนของที่ใช้ในโรงแรมไปสายๆของวันนี้ (วันเสาร์) ไม่ใช่วันจันทร์

อย่างที่มีสเตอร์ ย่ง เข้าใจ ข้าพเจ้าจึงกลับมาเช็คเอาท์ออกจากโรงแรมเพื่อเดินทางๆไปกับ ไมเคิล จง (ขบอกรไ่วล่งหน้าว่าค่าโรงแรมชั้นดี ของเมืองเร้าบนี้แพงสุดโหด คือ คินละ 170 ริงกิต หรือ ประมาณ 1,700 บาท เขาใช้ชื่อโรงแรมว่า “Rest House” เมื่อข้าพเจ้า มาพัฒนาชนบทให้อำเภเร้าบนั้น รัฐบาลมาเลเซีย เช่าทาวน์เฮาส์ให้อยู่เดือนละเพียง 100 ริงกิต (1,000 บาท)

ข้าพเจ้านั่งรถแลนด์ ครูเซอร์ โฟวิลด์ไตร์พ์ มากับ ไมเคิล ประมาณ สามชั่วโมงถึง Kua Musang เมืองระดับอำเภอของรัฐกลันตัน อันเป็นที่ตั้งของเทือกเขา Ulu Kelantan ถิ่นที่อยู่อาศัยของเงาะป่าเผ่า Senoi เข้าพักโรงแรมของไมเคิล จง ที่ใช้ชื่อว่า “Fully Inn” เป็นโรงแรม ชั้นดีที่สุดใน กัว มูซัง เพียงโรงแรมเดียว แต่จะแพงเท่า เรสท์ เฮาส์ของเมืองเร้าบหรือไม่ ข้าพเจ้าไม่ทราบเพราะนอนฟรี และกินอาหารฟรีอีกต่างหาก ข้าพเจ้า รู้สึกเกรงใจ ไมเคิล เต็มที่

“ไมเคิล ยูจะให้ไ้พักโรงแรมของยูสักกี่คืน?” ผมถาม ไมเคิล จง ด้วยความเกรงใจ

“ยูอยากพักสักกี่วันก็คืนก็พักไปเถอะ” เขาบอก

ข้าพเจ้า พักกินนอนอยู่กับโรงแรม Fully Inn ของไมเคิล จง รู้สึกเกรงใจ จึงตื่นแต่เช้า ออกไปหาอาหารเข้ากินเองในตลาด กัว มูซัง แต่สาวพนักงานประชาสัมพันธ์ของโรงแรมเห็น ไมเคิลตื่นขึ้นมา ยังไม่ทันถาม สาวประชาสัมพันธ์ก็ฟ้องว่า

“มีสเตอร์ คิกษะ ออกจากโรงแรมไปแล้วแต่เช้า”

ไมเคิล จง ออกตามหาข้าพเจ้าทันที พบข้าเจ้านั่งดื่ม เทห์ พานัส (teh panas = ชา ร้อน) กับ โรตี ชาโน (roti canai หมายถึงอาหารที่คนไทยเรียกว่า “โรตี” แต่ถ้าเรียกว่าโรตี เฉยๆ มาเลยจะหมายถึงขนมปัง ดังนั้น roti = ขนมปัง, roti canai = โรตี เพราะคำว่า canai แปลว่า คลี่ออก, ขยายออก, แผ่ออก เมื่อเวลาทำ) อยู่ใน กได โกปี้ (kedai kopi = ร้านกาแฟ) เขาจึงชิงออกเงินค่าอาหารเข้าให้ เขาทำแก่ข้าพเจ้าเช่นนี้ ทำให้ข้าพเจ้า ละอายเต็มที

ข้าพเจ้าไปติดต่อกันที่ว่าการอำเภอ กัว มูซัง โดยอ้างว่าเพื่อขออนุญาต ขึ้นไปติดตามผลงานที่หมู่บ้านเงาะป่าเผ่าชนอย บน อูลู กลันตัน ตามที่หนังสือของ

กระทรวงฯ ให้มา แต่ทางอำเภอปฏิเสธ โดยบอกว่า ทางขึ้นเขาอันตรายมาก ถ้ามีอุบัติเหตุเกิดขึ้นจนอันตรายถึงชีวิต ทางอำเภอก็ต้องรับผิดชอบ คงรับไม่ไหว และแนะนำว่า หนังสือที่ข้าพเจ้าถือมาเป็นหนังสือระดับกระทรวง ถ้าอยากจะขึ้นไปจริงก็ควรไปติดต่อระดับกรมที่ Kota Baharu เมืองหลวงของรัฐกลันตัน เพราะสำนักงานช่วยเหลือกิจการคนพื้นเมืองอยู่ในสังกัดกรมมหาดไทย (Jabatan Hal Ehwal dalam Negeri) เช่นเดียวกับอำเภอ ข้าพเจ้าไม่มีปัญญาจะไปถึง โกตา บาห์รู เมืองหลวงของรัฐกลันตันเพราะไกลเกือบถึงปักกิ่งได้ของไทย จึงขอเขาโทรศัพท์ไปติดต่อกระทรวงมหาดไทย ก็ไม่ได้รับอนุญาตอีก โดยอ้างว่ามีอันตรายเช่นเดียวกัน และแนะนำให้ข้าพเจ้ากลับประเทศไทยไปก่อน รอให้รัฐบาลทำถนนขึ้นเขาให้ดีขึ้นค่อยกลับมาขออนุญาตใหม่ เท่านั้นเองข้าพเจ้าก็สิ้นหวัง

ข้าพเจ้าเดินคอตกลงไปโรงแรม คิดว่าการบุกบันมามาเลเซีย ครั้งนี้ไร้ประโยชน์ จึงเล่าให้ ไมเคิล จง ฟัง

“ยู เจียบๆชะ... โอจะเอายู ขึ้นเทือกเขา อูลู กลันตัน ให้ได้”

ไมเคิล จง กระซิบบอก ซึ่งข้าพเจ้าก็ยังไม่รู้วิธีของเขาว่าจะเอาข้าพเจ้าขึ้น Ulu Kelantan อันเป็นเทือกเขาสลับซับซ้อนได้อย่างไร

คืนวันนั้น หลังจากข้าพเจ้ารับประทานอาหารเช้าของโรงแรม Fully Inn ก็ขึ้นห้องพักผ่อนพักผ่อน ประมาณ ห้าโมงเศษๆ ไมเคิล จง ก็โทรศัพท์ขึ้นมา

“ฮัลโล.... คิกษะ ลงมาที่ห้องอาหารของโรงแรมหน่อย มีคนอยากรู้จักยู”
เสียงเขาพูด

ผมบิดขี้เกียจลุกขึ้นจากเตียงด้วยความเกียจคร้าน พลังพูดกับตนเอง “ใครกันจะอยากรู้จักยู” พร้อมกับเปิดห้องพัก ลงบันไดไปยังห้องอาหารของโรงแรม เมื่อเข้าไปในห้องอาหาร ก็เห็นไมเคิล จง นั่งคุยอยู่กับ ชายวัยกลางคนสองคน คนหนึ่งทั้งสองทั้งใหญ่ผิวดำล่ำลสัน ข้าพเจ้าคิดในใจว่า แจ็กคนนี้น่าจะเป็นแข็งแรงดี นานๆจะพบแจ็กดำลักที ส่วนอีกคนผอมขาวสูงพอกับคนแรกที่เห็น ทั้งสองนั่งอยู่ทางเบื่องซ้ายของไมเคิล หันซ้ายให้ข้าพเจ้า

“อ้อ คิกษะ.... ขอแนะนำให้รู้จัก มิสเตอร์ ฮง ฮง ลี” ไมเคิลพูดพร้อมกับพายมือไปทางคนผอมสูง ซึ่งนั่งอยู่ใกล้กว่า ข้าพเจ้าเอื้อมมือจากตรงข้ามโต๊ะอาหารไปจับมือเขา

“Selamat malam Mr. Hong Hong Lee” (สวัสดีกลางคืนครับ คุณ ฮง ฮง ลี)

“แล้วก็นี่ มิสเตอร์ โก๊ะ บัง ฮู (Goh Ban Hoo) ผู้ช่วยของ มิสเตอร์ ฮง ฮง ลี” ไมเคิล จง พายมือไปทางอีกคน ข้าพเจ้าทักทายเขาเช่นเดียวกัน พร้อมกับคิดถึงนายกรัฐมนตรีของสิงคโปร์ คนที่ชื่อ โก๊ะ จ๊ก ตง เพราะมีแซ่เดียวกัน

“คุณทั้งสองคนนี้ทำสัมปทานป่าไม้อยู่บนเทือกเขาอูลู กลันตัน ยู่ขึ้นไปเยี่ยมเงาะป่าเผ่า ซนอย กับเขาได้” ไมเคิล หันไปทาง โก๊ะ บัง ฮู ถามว่าจะขึ้น อูลู กลันตันเมื่อไร

“วันที่ 28 เมษายน แต่พรุ่งนี้ผมจะพา มร. คิกชะ ไปคุยกับ โอว์อิง อัลลี รูน ใหม่นุ่มๆ ที่ลงมาจากเขา มาพักอยู่ที่บ้านรับรองคนพื้นเมืองท้ายตลาดนี้ก่อน เพื่อเป็นการศึกษาไว้ก่อน” โก๊ะ บัง ฮู อาสา

รุ่งขึ้นเป็นวันที่ 27 เมษายน 2547 โก๊ะ บัง ฮู นำข้าพเจ้าขึ้นรถปิกอัพ โตโยต้า ไทเกอร์ ขับเคลื่อน 4 ล้อ ของเขาไปยังบ้านรับรองคนพื้นเมืองเงาะป่าที่ท้ายตลาด เป็นตึกเก่าๆชั้นเดียวแต่ครั้งอังกฤษยังปกครองแหลมมลายูอยู่ มีระเบียงนั่งเล่น เห็น เงาะป่าหนุ่มๆนั่งคุยกันอยู่ที่ระเบียงประมาณสิบคน โก๊ะ บัง ฮู เลือกหัตถ์เข้าไปจอดตรงบันไดอิฐขึ้นระเบียงตึก บอกพวกชาวพื้นเมืองเงาะป่าเหล่านั้นว่า ผมต้องการรูปถ่ายไปเป็นที่ระลึกที่ประเทศไทย พวกเขาหัวเราะกันฮา พลังแลบลิ้นปลิ้นตาล้อเลียนข้าพเจ้า บางคนทำท่ายิงปืน ร้อง ว่า “ไทยแลนด์... บังๆๆ เปรี๊ยะ ะๆๆ...” ข้าพเจ้าเลยผสมรับมุกตลกร้อง “บีม!...” เป็นเสียงระเบิด เพราะในมาเลเชียรู้กันทั่วว่า ภาคใต้ของประเทศไทยนั้นมีแต่เสียงปืนเสียงระเบิดฆ่ากันตาย ข้าพเจ้ามองดูพวกเงาะหนุ่มๆเหล่านั้นต่างก็แต่งตัวดีเหมือนวัยรุ่นคนเมือง บางคนก็เหมือนคนจีน ผิวขาว ผมไม่หยิก นั่งร่วมเฮฮาสนทนากับพวกเงาะหัวหยิก จึงถามแก้สงสัยว่าเป็นเงาะหรือเจ๊กกันแน่

“Awak orang asli atau orang Cina?” (“เธอเป็นคนพื้นเมืองหรือคนจีน?”)

“Ku memang orang asli Senoi” = “กูเป็นคนพื้นเมืองเผ่าซนอย แน่นอน”
เงาะป่าหน้าเจ๊กนุ่งกางเกงยีนใส่เสื้อยืด สวมรองเท้ายาง คนนั้นบอก

ข้าพเจ้าถ่ายรูปเงาะหนุ่มๆเผ่าซนอย พวกนั้น ได้พอใจแล้ว จึงสังเกตเห็น ชายอายุประมาณ 60 ปี คนหนึ่งนั่งอยู่ท้ายสุดของม้านั่งกำลังเอนหลังอ่านหนังสือ มองเห็นเพียงว่าเป็นอักษรโรมัน อยู่ตามลำพังไม่สนใจใคร อยู่บนม้านั่งมีพนักของระเบียงนั้น ผมหยักโครก แต่งเนื้อแต่งตัวสะอาด ใส่เสื้อแขนยาวสีน้ำเงินแก่ลายจุดสีขาว กางเกงขาวาวสีน้ำตาล

6. b) Batah (บาต๊ะห์)

7. Jakoon (จากูณ: ไม่มีการแยกเผ่า เพราะไม่ใช่ชาติพันธุ์ พวกเงาะ แต่เป็นคนชาติพันธุ์จากดินแดนระหว่าง จีน-อินเดีย รวมทั้งชาติพันธุ์ต่างๆ ในสยาม เช่น เขมร, มอญ, ไทย, พม่า, จ้วง, ลื้อ, ละว้า ฯลฯ ค่อยๆเดินทางอพยพเข้าไปล่าสัตว์ เป็นกลุ่มแรก กลุ่มที่สองที่ตามไป คือมาเลย์เอง แต่เป็นพวกทำการปลูกพืช จึงต้องยึดแผ่นดินตั้งหลักปักฐาน มาเลย์จึงเรียก Jakoon ว่า Proto Malay)

จากการแยกแยะออกเป็น 7 เผ่า (tribe) แต่แรก แต่ภายหลัง Negrito ซึ่งตั้งชื่อโดยนักสำรวจชาวสเปน จึงถูกลบชื่อหายไป เพราะถือว่า มี ปังงัน และ เซมัง แทนอยู่แล้ว จึงเหลือ 6 เผ่า

ข้าพเจ้าค้างคืนในห้องที่จัดให้ที่บ้านของ อาโบง ในคืนนั้น ที่นอนที่เอามาต้อนรับสะอาด ผ้าปูที่นอนมีกลิ่นบอกถึงความสะอาด หมอนและมุ้งก็เช่นเดียวกัน ส่วนผ้าห่มนั้นคงสะอาดแน่ เพราะเป็นผ้าห่มใหม่ยังมีถุงพลาสติกใส่อยู่ ก็คือผ้าห่มที่ข้าพเจ้าซื้อขึ้นมาเป็นของฝากนั่นเอง ทุกอย่างไม่มีสิ่งน่ารังเกียจแต่อย่างใด แต่สำหรับ โก๊ะ บัง ฮู ไม่ทราบว่าเขาไปนอนที่ไหน หลังจากกินอาหารค่ำแล้วก็หายไป ตื่นเช้าจึงได้ทราบว่าเขาไปนอนที่โรงสวด ในห้องที่จัดไว้สำหรับมิชชันนารีนอน

กลางคืนตอนดึกอากาศหนาวมาก มีฝนตกประปราย ข้าพเจ้าหลับตลอดคืน ตื่นเอาเมื่อลูกสาวอาโบงย่องเข้ามาเปิดประตูห้องจะเก็บที่นอนจึงรีบลุก โก๊ะ บังฮู ตื่นก่อนมาคอยอยู่แล้ว เขาบอกว่า อาหารเข้ามือนี้นี้โรงครัวจะเลี้ยงชาาร้อนกับ อุบิ เพา (ubi = หัวมัน) ประมาณ 7:00 น. จึงได้รับเชิญจากหัวหน้าแม่ครัว (ketua tukang masak) ก็ไม่ใช่ใครที่ไหน เมียของ อาโบง เองนั่นแหละ กำลังสวมใส่รองเท้าที่ข้าพเจ้าซื้อขึ้นมาฝาก และคงจะแจกกันในครอบครัวของ อาโบง หหมดแล้ว เพราะข้าพเจ้าเห็นลูกสาวสองคนและแม้แต่ลูกชายของอาโบงนั่งกันคนละตัว ส่วน อาโบง คงจะไม่ เพราะข้าพเจ้าเห็นเขาสวมกางเกงขายาวสีน้ำเงินอย่างที่ข้าพเจ้าสวมอยู่

Ubi ที่ โก๊ะ บัง ฮู บอก ที่แรกคิดว่าเป็นหัวมันฝรั่งหรือมันเทศ แต่กลับเป็นหัวมันสำปะหลังเผาไฟในกลางพื้นดินของโรงครัวนั้น พอโผล่เข้าไปในประตูโรงครัว ก็เห็นพวกเผ่าชนอย ทั้งหญิงชายนั่งบ้ายืนบ้ายล้อมกองไฟกันอยู่ เมียและลูกสาวของ อาโบง กำลัง

นั่งบนม้านั่งเตี้ยๆ เฝ้าหวัมน้ำล้างจานอยู่ เพราะโรงครัวกลางของของพวกเขาเนี่ย ปลูกบนพื้นดิน มีแต่เตาไฟเท่านั้นก่อด้วยอิฐยกสูงจากพื้นดิน เห็นมีอยู่สองเตา เตาหนึ่งกำลังตั้งกาน้ำขนาดใหญ่ แต่ไฟดับหมดแล้วเหลือเพียงถ่านไม้อยู่เล็กน้อย ในกาน้ำใบใหญ่นั้นคือน้ำชาที่ทุกคนถือถ้วยเข้าไปริน และมาเติมนมกระป๋องชั้นตราเรือใบที่ข้าพเจ้าซื้อมาฝากนั่นเอง อาหารที่ข้าพเจ้าซื้อมาส่วนหนึ่งกลายเป็นอาหารต้อนรับข้าพเจ้าด้วย

โรงครัวนี้ กั้นฝาด้วยไม้ไผ่ขัดตะ และมุงหลังคาด้วยสังกะสี ข้าพเจ้าถาม อาโบง ถึงวัสดุในการก่อสร้าง เขาบอกว่า รัฐบาลส่งเลื่อยโซยนต์ มาให้ตัดไม้ในป่าแปรรูปเอาเอง และ พวกวัสดุ อื่นๆ เช่นปูนซีเมนต์ ฯลฯ ส่งมาโดยเครื่องบินปีกหมุน ข้าพเจ้าจึงหมดสงสัยว่าชนวัสดุก่อสร้างขึ้นมาได้อย่างไร เพราะทางขึ้นเขาอันตรายมาก แต่รัฐบาลเขาช่วยเหลือกันจริงจัง ข้าพเจ้ายังเห็นซีเมนต์กระสอบหนึ่งเหลือใช้แข็งตัวอยู่จึงยกกันเล่นกับ โก๊ะ บัง ฮู ข้าพเจ้ายกไม่ไหวแต่ โก๊ะ บัง ฮู ยกได้สบาย แต่ที่ข้าพเจ้ายังสงสัยอีกแง่หนึ่งต่อไปอีกว่า ที่รัฐบาลท้องถิ่น (รัฐบาลแห่งรัฐกลันตันที่ โกตาบาห์รู ไม่ใช่รัฐบาลกลางแห่งสหพันธรัฐที่ กัวลาลัมเปอร์) กีดกันไม่ให้ข้าพเจ้าขึ้น Ulu Kelantan นั้น เพราะกลัวอันตรายในการเดินทางจะเกิดขึ้นแก่ข้าพเจ้า หรือไม่ต้องการให้ข้าพเจ้าขึ้นมาเห็นเมืองของเงาะป่าเผ่า senoi อันปกปิดกันแน่น เพราะบนเมืองยอดเขานั้น มีเครื่องสื่อสารอันทันสมัยอยู่ครบครัน ถ้าเกิดมีเหตุการณ์ผิดปกติขึ้น “โทรคม” บนยอดเขาซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของลูกชาย Abong anak Lehayu เพื่อนชาวเงาะป่าของข้าพเจ้า (ข้าพเจ้าลืมถามชื่อเขาไป) ก็จะส่งข่าวไปยังรัฐบาลบนพื้นราบทันที เช่นการถูกโจมตีทางอากาศ ฯลฯ เป็นต้น และข้าพเจ้าเชื่อว่ายังมีอีกหลายอย่างนักที่ อาโบง อานะก์ เลฮายา ไม่อาจให้ข้าพเจ้าเห็นได้..... ข้าพเจ้าพลาดโอกาสที่จะนำรูปภาพมา เพราะกล้องถ่ายรูปราคาถูๆของข้าพเจ้าทำพิษ.....

8:00 น. หลังจาก “มะกัน ปากี” (makan pagi = กินอาหารเช้า) ข้าพเจ้ากับ โก๊ะ บัง ฮู ก็พร้อมที่จะลงจาก Ulu Kelantan โก๊ะ บัง ฮู บรรทุกสมุนไพรและไม้ที่ได้รับสัมปทานเต็มรถ โดยลูกบ้านของ อาโบง ตัดไว้ให้เป็นไม้เนื้อแข็งเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1 ฟุต ยาว 1 เมตร เพื่อให้บรรทุกในกระบะท้ายรถปิคอัพเสริมข้างสูงได้สองแถวพอดี อันเป็นไม้สำหรับทำเฟอร์นิเจอร์ ตามที่ ไมเคิล จงเคยบอกข้าพเจ้า ข้าพเจ้าบอกลา อาโบง และครอบครัว และ ขอร้องให้ โก๊ะ บัง ฮู ช่วยขับรถไปยังบ้านของบุน คนพื้นเมืองเผ่า Jakoon ที่มีเมียเป็นเผ่า Senoi ซึ่งขณะนี้ออกจากกระท่อมส่วนตัวมาอยู่กับลูกเมียในบ้านกับครอบครัวแล้ว ตามคำแนะนำของข้าพเจ้า

“Selamat berpisah” = ขอให้จากกันด้วยความสวัสดิ (บุน บอกลาข้าพเจ้า)

“Selamat tiggat” = ขอให้อยู่อย่างปลอดภัย (ข้าพเจ้ากล่าวแก่เขา)

“Selamat jalan” = ขอให้เดินทางโดยสวัสดิภาพ (เขากล่าวแก่ข้าพเจ้า)

เราจับมือประสานกันพร้อมกับภรรยาของเขา ภรรยาของเขาเรียกลูกทั้งสองคนมาให้ข้าพเจ้าจูบลา ข้าพเจ้านั่งคุกเข่าลงโอบกอดลูกทั้งสองของเขาทั้งชายและหญิง จวบแก่เด็กน้อยคนละฟอด และลูกชายหญิงของเขาก็จูบตอบ จึงลุกขึ้นเดินไปขึ้นรถซึ่ง โก๊ะ บัง ฮู จอดคอยอยู่

โก๊ะ บัง ฮู ขับรถพาข้าพเจ้าผ่านบ้านของ อาโอง เลฮายา อีกครั้งหนึ่งเพื่อมุ่งไปสู่ถนนลงจากยอดเขา ก็มองเห็นครอบครัวของเขาทั้งหญิงชาย รวมทั้งลูกบ้านหญิงชายหลายคนเข้าแถวเรียงรายกันอยู่สองข้างถนน โบกมือหยอๆ ร้องว่า “Semat berpisah.....ๆ.....ๆ.....ๆ.....ๆ” จนลับตาไป

ข้าพเจ้าและ โก๊ะ บัง ฮู ถึงพื้นที่ราบเชิงเขา เมื่อเวลาเที่ยงตรง จึงรีบให้ขับรถเข้าตลาด Kua Musang เพื่อเลี้ยงอาหาร โก๊ะ บัง ฮู เพราะบ่นว่าหิวเต็มทน หลังจากเราสองคนรับประทานอาหารกลางวันแล้ว โก๊ะ บัง ฮู ก็นำข้าพเจ้ามาส่งที่โรงแรม Fully Inn พอลงจากรถพนักงานต้อนรับก็ถือหนังสือพิมพ์มาให้ดูพาดหัวข่าวว่า “BERBUNUH DI DALAM NEGERI THAI”..... “ฆ่ากันในประเทศไทย” ข้าพเจ้าจึงอ่านเนื้อหาข่าว สรุปเนื้อความได้ว่ามีการต่อสู้กันที่มัสยิด กรือเซะ ขบวนการแบ่งแยกดินแดนตาย 155 คน เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยตาย 5 คน ข้าพเจ้าถามว่า มร. ไมเคิล จง เจ้าหน้าที่ของเขาได้อ่านหนังสือพิมพ์หรือยัง เธอบอกว่า ไมเคิล จง กลับไปเมืองเร้าร์ เพื่อขนเอาเครื่องใช้สอยสำหรับโรงแรมมา กัว มูซัง คือนั่นข้าพเจ้าเปิดโทรทัศน์ดู ก็เห็นข่าวในประเทศไทยมีเจ้าหน้าที่กำลังต่อสู้กันด้วยผ้าขาว แต่จะเป็นศพของฝ่ายไหนไม่ทราบ และต่อมาก็มี นายกษัตริณ ออกมากล่าวว่าอะไรก็ไม่ทราบเพราะไม่มีเสียงให้ฟัง เห็นแต่ภาพเท่านั้น

ข้าพเจ้าเขียนจดหมายข้อความสั้นๆฝากพนักงานโรงแรมไว้ให้ ไมเคิล จง เพื่อขอขอบคุณใจเขา ที่ให้ความสะดวกและจัดการทุกอย่างให้โดยพบเพื่อนเก่าเมื่อ 20 ปีมาแล้วบน Ulu Kelantan อย่างไม่คาดฝัน พร้อมกับโทรศัพท์ไปแจ้งให้ มร. ย่ง กวน เซียง ที่เมืองเร้าร์ให้ทราบว่า รุ่งขึ้นพรุ่งนี้ จะเดินทางกลับประเทศไทย โดยรถยนต์ ปรับอากาศสาย Kua

Musang- Kotabahru เทียว 9.00 น.

คืนนั้น... คืน วันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2547 ข้าพเจ้าไม่เป็นอันหลับนอน เสียงกริ่งโทรศัพท์เข้ามาในห้องพักของโรงแรม Fully Inn จากบุคคลที่ข้าพเจ้าไม่รู้จักหลายต่อหลายครั้งถามว่า ข้าพเจ้าจะกลับประเทศไทยวันที่ 30 เมษายน จริงหรือ โดยรถอะไร เทียวไหน เวลาเท่าไร ข้าพเจ้าก็บอกไปตามความจริง

เช้าวันที่ 30 เมษายน อันเป็นวันที่จะกลับบ้านเกิดเมืองมารดร ข้าพเจ้าตื่นแต่เช้าประมาณ 6.00 น. ก็เข้าห้องน้ำจัดการกับธุระส่วนตัว อาบน้ำ แต่งตัวเตรียมเดินทาง และเก็บสัมภาระใส่เป้ แล้วเดินลงมาชั้นล่างเพื่อเช็คเอาท์ แต่พนักงานโรงแรมไม่ยอมรับเงินค่าห้องพัก บอกว่า Mr. Michael Cheong เจ้านายของเขาสั่งไว้ไม่ให้คิดค่าห้องพัก ข้าพเจ้าจึงฝากจดหมายที่เขียนขอบคุณ ไมเคิล ไว้ที่พนักงานประชาสัมพันธ์ แล้วจึงเดินเข้าห้องอาหารไปดื่มชาร้อนกับขนมปังทาแยม 2 แผ่น ขณะที่ข้าพเจ้าดื่มชาอยู่นั้นเวลา ประมาณกว่า 7.00 น. มีรถโตโยต้าแลนด์ครูเซอร์ 4WD. คันหนึ่งมาจอดหน้าโรงแรม คนหนุ่มชาวจีนวัยประมาณ 25 ปี ลงมาจากรถเดินมาถามประชาสัมพันธ์ด้วยภาษาแมนดารินซึ่งข้าพเจ้าฟังไม่เข้าใจ ประชาสัมพันธ์สาวคนนั้นจึงชี้มาที่ข้าพเจ้า ชายหนุ่มคนนั้นจึงเดินมาหาข้าพเจ้า เขายกมือไหว้ แล้วถาม

“คุณฉัตรธรรม คึกษากรกุล ใช่ไหมครับ?” ชายหนุ่มคนนั้นถามด้วยภาษาไทยอย่างชัดเจนด้วยสำเนียงชาวกรุงเทพฯ แล้วควักนามบัตรออกมายื่นให้ข้าพเจ้าพร้อมกับพูด “ผมชื่อ เอดดี้ ทัม ครับ”ข้าพเจ้าจึงก้มลงอ่านนามบัตรของเขา เห็นชื่อและที่อยู่ในามบัตรว่า “Eddy Tham, 33 Jalan Besar, Kua Musang 18330 , Kelantan, W. Malaysia. Tel. 09-9121992. แล้วพูดด้วยภาษาไทยอย่างชัดเจนอีกต่อไป

“Mr. Yong Kuan Siong โทรศัพท์ ชาก K.L. (กัวลา ลัมเปอร์) ให้ไปส่งที่ท่ารถบัสปรับอากาศไป Kota Bahru ครับ” แล้วควักกระเป๋านำเอาตั๋วโดยสารรถคันดังกล่าวออกมายื่นให้ข้าพเจ้ารับมาดู เห็นราคาค่าโดยสาร 15 RM. จึงรีบควักกระเป๋าสตางค์ออกมานับเงินให้เขา แต่ชายหนุ่มคนนั้นไม่รับ และบอกว่า

“เงินค่าโดยสารนี้ไม่ใช่ของผมหรอกครับ แต่เป็นของสมาคมชาวจีนฮกเกี้ยนใน กัว มูซัง ให้เอาไปซื้อตั๋วให้คุณฉัตรธรรม ตามที่ มร. ย่ง กวน เซียง โทรมาจากสหพันธ์ฝากฝังไว้”

เอาอีกแล้ว ข้าพเจ้ามามาเลเซียครั้งนี้ รัฐบาลกลางที่สหพันธรัฐเทค แคร่ ข้าพเจ้าเสียจนรู้สึกอาย จึงอยากจะหนีกลับบ้านเสียเร็วๆ

เมื่อ Eddy Tham กล่าวถึง Mr. Yong Kuan Siong หรือ “อายัง” สำหรับเพื่อนๆ อย่างข้าพเจ้าขึ้นมา ก็ควรเล่าถึงชีวิตการรับราชการในประเทศมาเลเซีย ซึ่งพวกเราลูกแม่โจ้ก็ยึดอาชีพรับราชการอยู่ไม่น้อย จะต้องปูพื้นให้ทราบเสียก่อนว่า ประเทศมาเลเซียขณะนั้น ในจำนวนพลเมืองทั้งหมด 20 ล้านคนนั้น มีมาเลย์ 50%, จีน 30%, อินเดีย 10%, เชื้อชาติอื่นๆรวมทั้งไทยอีกรวมกัน 10% ในจำนวน 10% นี้ มีคนไทย 3% ฉะนั้นในจำนวนคนเลือดมาเลย์ซึ่งมีปริมาณมากกว่าเชื้อชาติอื่นนั้น จำนวนข้าราชการจึงเป็นมาเลย์มากที่สุด คือมีถึง 75% รองลงไปคือ จีน, อินเดียและ เชื้อชาติอื่นๆ ในจำนวน 10% ดังกล่าวนั้น สำหรับคนไทยเท่าที่ข้าพเจ้ารู้จัก มีอยู่สองคนคือ คุณบุญเลิศ สมเจตน์ อธิบดีกรมวัฒนธรรม, เยาวชน และการกีฬาของรัฐเคดาห์ (Jabatan kebudayaan, Belia dan Sukan Kedah) และอีกคนหนึ่งคือ ศิริ สุกลใส หรือในชื่อของข้าราชการมาเลย์แห่งสหพันธรัฐว่า En. Siri Bin Neng bua (อ่าน: ศิริ บิน เนงบัว) ผู้เชี่ยวชาญวัฒนธรรมประจำกระทรวงของสหพันธรัฐ ซึ่งคือรัฐบาลกลางที่ กัวลา ลัมเปอร์ ดังนั้นคนที่ไม่ใช่มาเลย์ แต่เป็นคนเชื้อชาติอื่นซึ่งมีสัญชาติมาเลเซีย จะเข้ารับราชการได้นั้นต้อง “เขี้ยวลากดิน”จริงๆ และยังมีอีก มาเลย์จะต้องเป็นมือหนึ่งเสมอในวงการข้าราชการ ทั้งข้าราชการการเมืองและข้าราชการประจำ เช่น มาเลย์ เป็นรัฐมนตรีว่าการ คนจีนเป็นรัฐมนตรีช่วย เมื่อข้าพเจ้าถูกรัฐบาลกลางหรือสหพันธรัฐส่งจาก กัวลา ลัมเปอร์ ไปอยู่ที่รัฐปาหัง ณ เมืองกวนตัน และอำเภอ Raub ตามลำดับนั้น เมื่อมาถึงเมืองเร้าบ Tuan Hj. Mustafar เป็นหัวหน้าสำนักงานวัฒนธรรม, เยาวชนและการกีฬาอยู่ โดยมี Mr. Yong เป็นผู้ช่วย ต่อมา Tuan Hj. Mustafar เลื่อนขึ้นไปเป็นรองอธิบดี เข้ากรมฯ ไป แทนที่ทางกรมจะเลื่อน Mr. Yong ขึ้นเป็นหัวหน้าสำนักงานแทน กลับส่ง En. Wan Zalam bin Wan Jusuf ข้าราชการคนมลายูจากกรมฯ มาแทน Tuan Hj. Mustafar

Mr. Yong เพื่อนข้าพเจ้าทนอับอายขายหน้าอยู่ไม่ได้จึงขอย้ายตนเองจาก Raub ไปมาเลเซียตะวันออกที่รัฐ Sabah จึงได้รับเลื่อนตำแหน่งข้ามชั้นเป็นรองอธิบดีไปเลย เพราะสุดตื้นแห่ง Sabah นั้นมีเชื้อสายเป็นคนจีน ภายหลังรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงฯ เห็นความสามารถ จึงเรียกข้าพเจ้ามาเป็นนักวิชาการที่ปรึกษา ก่อนที่ข้าพเจ้าจะเข้าไปติดตามผลงานจนพบเพื่อนเก่าชาวพื้นเมืองเงาะป่าเผ่า senoiครั้งนี้ เขาจึงเป็นผู้มีอิทธิพลในหมู่

คนจีนมาก ส่วนเพื่อนชาวจีนคนอื่นๆ เช่น Michael Choeng นั้นเป็นนักธุรกิจทั้งสิ้น และต้องพึ่งพาอาศัย Mr.Yong Kuan Siong ในการติดต่อกับทางราชการ เขาจึงส่งคนมาเลเซียเชื้อสายจีนทั่วประเทศให้ดูแลและให้ความสนับสนุนข้าพเจ้าได้ Mr. Yong Kuan Siong เกษียณฯ เมื่อ พ.ศ. 2549

ประชากรหลักของประเทศมาเลเซียซึ่งมี มาเลย์ จีน อินเดีย สามเชื้อสายนี้ต่างต้องสามัคคีกันเหนียวแน่น เพราะถ้ากลุ่มใดแตกสามัคคีกันก็จะเสียเปรียบในทางการเมืองต่อกลุ่มอื่นๆ และเสียประโยชน์ในที่สุด ในประเทศไทยของเราละครับสามัคคีกันหรือเปล่า..... เขมรคงหัวเราะก๊ากเมื่อเห็นไทยพัดกันนัว ทั้งปิดถนน ล้อมทำเนียบ และสภา ฯลฯ อัปรีห์ จริงๆ.....

Eddy Tham คุยให้ข้าพเจ้าฟังระหว่างนั่งรถ ไปท่ารถเมลล์ว่า เขาเคยอยู่กับญาติผู้ใหญ่ในกรุงเทพฯ สมัยเด็กจนวัยรุ่นและบวชที่วัด ไตรมิตรฯ แล้วถามถึงเกจิอาจารย์ อาคมขลังต่างๆหลายองค์ เช่น พระอาจารย์ หลวงพ่อพูลวัดไผ่ล้อม จังหวัดนครปฐม และองค์อื่นๆซึ่งข้าพเจ้าไม่รู้จัก เพราะไม่ใช่ผู้เล่นพระเครื่อง

ข้าพเจ้าออกจาก Kua Musang 9.00 น. ถึง Kota Bahru เมื่อ 12.00 น. จึงนั่งแท็กซี่มา Rantau Panjang ตรงข้ามกับ สุโหลง โก-ลก บ้านเรา แล้วข้ามแม่น้ำโก-ลก เข้าเขตประเทศไทย นอนที่โรงแรมทักษิณ 2 ซึ่งเคยนอนเป็นประจำสมัยทำงานอยู่กับรัฐบาลมาเลเซียเมื่อ 20 ปีก่อน ถามพนักงานโรงแรมว่าผมเข้ามาเลเซียไป 20 กว่าวัน เกิดเหตุร้ายอะไรขึ้นบ้าง? เขาบอกว่าฆ่ากันตายที่มัสยิด กรือเซะ เจ้าหน้าที่ตาย 5 นาย โจรแบ่งแยกดินแดน ตาย 140 คน ซึ่งจำนวนโจรแบ่งแยกดินแดนตายน้อยกว่าชาวในมาเลเซีย คือนั้นข้าพเจ้าเดินเตะฝุ่นอยู่ในตลาดสุโหลง โล-ลก เพื่อหาอาหาร รับประทาน ก็เสียวหน้าแข้งอยู่เหมือนกัน เพราะเคยมีเพื่อนเป็นลัทธิแพทย์ ของกรมปศุสัตว์ ถูกกระเบิดตายที่ร้านอาหารของเมืองนี้

รุ่งขึ้น วันที่ 1 พฤษภาคม 47 ผมโดยสารรถตู้จากสุโหลง โก-ลก ไปหาดใหญ่ เพื่อเยี่ยมเพื่อนร่วมรุ่น คุณชิต ทศนกุล ได้ทราบว่าเพื่อนๆ จาก มก. มาลงหลักปักฐานอยู่หาดใหญ่หลายคน จึงโทรศัพท์คุยกัน ค้างคืนบ้านคุณชิตหนึ่งคืน รุ่งเช้า คุณชิตและภรรยาขับรถไปส่งสถานีรถไฟ

ข้าพเจ้าโดยสารรถไฟสาย บัตเตอร์เวิร์ด – กรุงเทพฯ

เวลาต่อมา การฝึกปฏิบัติงานก็ย่อมมีทั้งการชุดดินดาหย้า ทำถนน ฯลฯ อันเป็นงานปกติของการไรนาแต่จะอย่างไรก็ตาม ในครั้งนั้นงานประเภทนี้ก็ไม่ไกลไปจากลักษณะของงานกุลิจิน ตามสายตาของประชาชนในครั้งนั้น ยิ่งกว่านั้นใช้นักเรียน จะต้องทำงานในระดับกุลิจินเท่านั้น ยังมีงานเวรที่ต้องพลัดกันช่วยแม่ครัวทำความสะอาดครัว ซึ่งก็คงหมายถึงการช่วยล้างจาน ทำความสะอาดในครัว ฯลฯ อะไรทำนองนั้น ซึ่งดูๆ แล้วก็คืองานของเด็กรับใช้ในบ้านนั่นเอง เหตุเหล่านี้กระมังนักเรียนที่เรียนในแผนกอื่นๆ (และอาจรวมทั้งอาจารย์ในแผนกอื่นๆ ด้วยก็ได้) เขาจึงให้สมญานามนักเรียนเกษตรในครั้งนั้นว่าชาว Kindy..อ่านว่า “คินดี้” คงจะพอแปลเป็นไทยได้ว่า “ซี้ดิน” คำๆ นี้รับรองว่าไม่ใช่เป็นคำที่ผมเสกสรรปั้นขึ้นมา รุ่นพี่ ป.ป.ก.โนนวัดคนหนึ่ง เล่าให้ผมฟัง ตั้งแต่ประมาณปี 2522 โนนแหละครับและที่ไกลไปกว่านั้น คือผู้หลัก ผู้ใหญ่ในระดับบริหารบ้านเมืองบางท่าน ยังมีความเห็นว่าการให้การศึกษาในภาคการเกษตรนี้ ยังไม่ถึงเวลาอันสมควร กลักรของเรารู้จักงานของเขาดีอยู่แล้ว เขารู้เกษตรดีมาหลายสิบชั่วคนแล้ว.. ฯลฯ...ผลคือโครงการการศึกษาทางการเกษตร แทบจะล้มหายตายจากไปจากแผ่นดินสยาม*

จากยุคหวัง ขอข้ามพายุศพระประโชน, บางสะพานใหญ่, ทับทวน, โนนรัต, คอหงส์, ลัดมา แม่โจ้ เลย...ทั้งๆ ที่ไม่อยากจะลัด

ที่แม่โจ้พี่ๆ รุ่นแรกๆ ได้ฝากสมบัติชิ้นสำคัญไว้ให้พวกเราชนิตที่ลืมกันไม่ได้เลย คือ”เพลงแม่โจ้” ซึ่งปัจจุบันเรียกขานกันว่า “เพลงชาติแม่โจ้” ผมเองรับรู้เพลงนี้เป็นครั้งแรกเมื่อปี 2487 ในวันพิธีแย่งสีที่พี่ๆ รุ่น10 เขาจัดรับน้อง รุ่น11 คือรุ่นผม ฟังแล้วขนลุกมันกระตุ้งใจ ไม่ว่าจะเป็นทำนองหรือจังหวะของเพลง คล้ายๆ กับความรู้สึกส่วนตัวของผมอย่างหนึ่งที่เมื่อได้ยินเสียงเพลงมาร์ชราชนาวิ ญูปุ่นเมื่อตอนสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยไม่ต้องรู้ภาษาญูปุ่นแม้แต่คำเดียว มันก็เข้าใจมันก็ซึ่งว่าเพลงนี้กำลังบอกอะไรเรา ไม่ต่างกับที่เพลงแม่โจ้บอกผมเลย

เกร็ดเล็กๆ อีกเกร็ดหนึ่งของแม่โจ้ที่อยากจะนำมาเล่า ก็เป็นเกร็ดที่อุบัติขึ้นในระหว่างช่วงเวลาของสงครามโลกครั้งที่2 นั้นแหละครับ ช่วงนั้นแม่โจ้กระหึ่มไปด้วย วลีกระทบกระเทียบบเปรียบเปรยสภาพของแม่โจ้ว่า “ชาติหน้า ถ้ามันเกิดเป็นนก ก็จะไม่ขอบินผ่านแม่โจ้” มันเป็นวลีที่มีนัยบอกว่า ชีวิตที่แม่โจ้เป็นชีวิตที่ลำบากยากเข็ญ แม่โจ้ไม่ใช่ที่ที่น่าอยู่น่าเรียน ถ้าทำได้ควรหลีกเลี่ยง ไปให้พ้น.. ฯลฯ...อะไรทำนองนี้ วลีนี้เชื่อว่ามีมา

ก่อนรุ่นผมไม่น้อยกว่า 2-3 ปี เป็นวลีที่เกิดมาจากพวกนักเรียนของเราเองนี่แหละ ไม่ใช่คนนอกคนไกลที่ไหน ..และแล้วอีกหลายปีต่อมา น้องๆ ได้เล่าให้ผมฟังว่า อ.บุญศรี วิชาต ก็ให้วาทกับศิษย์ของท่านว่า “งานหนักไม่เคยทำลายคน” และท้ายสุด ที่ผมขอนำเข้ามายัง เรื่องด้วย คือ วลีที่ว่า “แม่ใจคือ แดนดินถิ่นโคบาล” อันเป็นวลีที่ออกจะหอม หวล อยู่ในความรู้สึก ในจิตวิญญาณของชาวเราในปัจจุบัน มันเป็นวลีที่มีนัยบ่งบอกถึงความมุ่งมั่นในทิศทางใหม่ๆ เช่นอาจบ่งถึงนัยว่าชีวิตต้องสู้ เพราะ ความบอยคือนักต่อสู้ หรือบ่งเป็นนัยว่าธรรมชาติต้องชนะธรรมชาติ เพราะวีระบุรุษของความบอยคือผู้กล้าหาญที่รักความยุติธรรมอันเป็นแนวคิดเดียวกับความเป็นอัศวินของยุโรป ในยุคกลาง หรือว่าเป็นเพียงสัญลักษณ์ของผู้เข้มแข็งที่รักเสรีในชีวิตกลางแจ้งเท่านั้น

เมื่อมาถึงจุดนี้ ถ้าถามผมว่า เอาเรื่องกระดูกกระจิก โบราณโบราณ มาโยงโยเข้ากับปัจจุบันมันจะได้อะไร ฟังแล้วไม่สร้างสรรค์ ผมก็ยอมรับว่าผมอธิบายให้กระจ่างแจ้งจางปางไม่ได้ คงบอกได้แต่เพียงว่ามันอดคิดไม่ได้ อดคิดไม่ได้จริงๆ เพราะผมเชื่อมั่นว่ามันมีอะไรเชื่อมโยงกันอยู่ในระหว่าง 4 วลี 4 ยุค ถามตัวเองว่าไม่เคยมีความรู้สึกต่อคำว่า Kindy ซึ่งเกิดในราวๆ 2460 นั้นเล่าขานตกทอดต่อๆ กันมา กับคำร้องของเพลงที่ว่า “...คณะเราไม่ยอมให้ด้อยถอยลง เราต้องคำชูในสูงจรุงศรี...” ซึ่งเป็นคำร้องในเพลงที่เกิดขึ้นในปี 2478 อันห่างนานมากถึง 18 ปี จะเกิดขึ้นได้ไหม ถ้าใจไม่ประหวัดไปถึงเรื่องเก่าๆ ? หรือถามว่า “กลุ่มชาวนก” ที่ไม่คิดว่าจะบินผ่านแม่ใจ ในชาติหน้านั้น เป็นผลมาจากการให้คุณค่า (Value judgment) ตัวเองว่าต่ำด้อยประหนึ่งกุลี ตามที่เคยมีคนอื่นประเมินไว้ โรงเรียนไม่เคยแก้ไขให้ทัดเทียมเยี่ยงเขาอื่น ใช่ไหม? และที่ อ.บุญศรี ปลุกใจว่างานหนักไม่เคยทำลายใครนั้น ไม่เพียงแต่มีนัยเชิงค่านกลุ่มชาวนกแล้ว แต่ยังน่าจะเป็นนัยที่สร้างพลังให้แก่กลุ่มความบอย หรือโคบาลได้ด้วยใช่ไหม?

*นักศึกษาท่านที่ประสงค์จะทราบรายละเอียดให้มากกว่านี้ ก็ลองไปค้นดูในหนังสือ “ประวัติโรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรม(ป.ป.ท.)” ฉบับพิมพ์เป็นที่ระลึกวันคล้ายวันเกิด อ.คุณหลวง อิงค์ 14 กันยายน 2522

ได้รับทุน *Aasia foundation* ศึกษาดูงานการผลิตภัณฑอาหารและการถนอมอาหารที่
มหาวิทยาลัยฟิลิปปินส์ UP LOS BANOS ปี 2533

เข้าห้องทดลองปฏิบัติการถนอมอาหาร
ที่ UP LOS BANOS (ช่ายมือ ขวามือ อาจารย์)

แม่ใจรุ่นที่ 14

ดร.เจือ สุทธิวนิช

12/1 ม.5 ต.ทุ่งขม้น กิ่งอำเภอนาหม่อม

จ.สงขลา 90310

โทร. 074-385-224, 081-987-4187

ขอบอกเล่าแต่เรื่องในอดีตที่ มก.บางเขนว่าพีได้ผ่านร้อน ผ่านหนาว พบสุข เพลิดเพลิน ทุกข์ และดีใจเสียใจอย่างไรมาให้ทราบเสียก่อน เช่นเรื่องการได้ทำงานระหว่างเรียน กับ งานบุกเบิกก่อตั้ง วิทยุ มก. และขอบอกมาด้วยว่า สิ่งที่ช่วยทำให้พีให้นึกถึงเรื่องเก่าๆที่ บางเขนได้มากอีกอย่างหนึ่งก็คือรายชื่อผู้ที่ส่งเรื่องมาให้น้องแล้ว พี่ยังจำเค้าหน้าของพีๆ น้องๆในรายชื่อที่น้องแจ้งมาให้ทราบนั้นได้เกือบทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งพี่จำดูร กอง สาร(รุ่น11) ที่ถ่ายทอดอุดมคติการเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม ของพวกเราเอง ด้วยอุดมคติ และกิจกรรมของ เกษตรชมรม มาให้พีได้ซึมซับเอาไว้จน เต็มสมอง ทำให้คิดว่าน่าจะได้อธิบายเล่าเรื่องของเกษตรชมรมไว้ด้วย แม้ว่าจะเป็นเพียง เรื่องในบางส่วนของชมรมเท่านั้นก็ตาม แล้วต่อจากนั้นจึงค่อยเขียนบอกเล่าถึงเรื่องของการเป็นชาวสวนยางในบ้นปลายของชีวิตของพีเองในปัจจุบัน ซึ่งในปีพ.ศ.2554 นี้ พีมีอายุ อย่างเข้าปีที่ 81 แล้ว พี่ขอค่อย ๆ นึกทบทวนเขียนถึงความหลังที่บางเขนเป็น เรื่องแรก ไปเรื่อยๆดังนี้ครับคือ เมื่อจบจาก แม่ใจ ปี 2495 เป็นรุ่นที่ 14 แล้วพีก็ไปเรียนต่อที่ มก. บางเขน ซึ่งหลักสูตรปริญญาตรีสมัยนั้นต้องเรียน 5 ปี และต้องทำวิทยานิพนธ์ด้วยคนละ หนึ่งเรื่อง ระหว่างเรียนที่ บางเขน ตอนอยู่ปีหนึ่งราวๆกลางปี พีไปสมัครเป็นพนักงานของ แผนกไก่กับท่านปรมาจารย์หลวงสุวรรณฯ แบบขอทำงานนอกเวลาเรียน และวันเสาร์ อาทิตย์ พีไปสมัครที่ห้องทำงานใน ห้องสมุดไก่ ของท่าน ท่านเงยหน้าจากโต๊ะขณะที่กำลัง เขียนหนังสือ และเสยแว่นตาขึ้นมามองหน้าพีแล้วถามว่า เธอเรียนจบมาจากไหน พีก็ ตอบท่านไปว่าจบมาจากแม่ใจขอรับ ท่านพยักหน้า และถามอีกว่าเธอเรียนอยู่ชั้นปีไหน พอตอบท่านว่าอยู่ชั้นปีหนึ่งขอรับ ท่านก็บอกว่าอยู่ปีหนึ่งยังใหม่ๆอยู่ ต้องเรียนหนัก และ ยังไม่รู้จัก มหาวิทยาลัย ของเรา เธอไปตั้งใจเรียนให้ดีๆเสียก่อน แล้วปีหน้าค่อยมาหัด ทำงาน พอขึ้นปีสองได้ใหม่ๆพีก็ไปสมัครกับท่านอีก ท่านจำพีได้ เอ้า มาอีกแล้วละ พี่ ค้อมหัวรับคำทักทายของท่านด้วยความเคารพ และเรียนท่านไปว่าตอนนี้กระผมอยู่ชั้นปี ที่สองแล้วขอรับ ท่านถามว่าพ่อแม่อยู่ที่ไหน ชอบเลี้ยงไก่จริงๆละอะ เหยียบขี้ไก่ให้ผอนะ

ไม่ใช่ปริญญา วท.บ.(เกษตรศาสตร์) อย่างสมัยนี้ พี่ได้งานทำในตำแหน่งอาจารย์ตรีที่สำนัก
ส่งเสริมและฝึกอบรม มก. อัตราเงินเดือน 1,100 บาท

รูปที่ 6. รับพระราชทานปริญญาบัตรจากพระหัตถ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เรื่องที่สอง การเรียนที่บางเขนสมัยนั้นมีกิจกรรมนอกหลักสูตรหลายอย่างที่ดำเนินการโดยองค์การนิสิต และมีกิจกรรมพิเศษอีกหลายรูปแบบที่กลุ่มนิสิตดำเนินการเองในลักษณะสโมสร และชมรมต่างๆ เช่น English Club สโมสรพืชสวน ชมรมนักกลอน และ เกษตรชมรม เป็นต้น

พี่ จาดูร กองสาร รุ่นพี่ปีห้าอยู่หอ 2 ซึ่งสนิทกับพี่ ประทีป เป็นคนมาเล่าให้พี่ฟังถึงเรื่องของ เกษตรชมรม ซึ่งมีแนวคิดหลักสำคัญ แบบสามสอ คือ ศ.ส.ส.(ศึกษา สร้าง ส่งเสริม) ตามที่ท่านศาสตราจารย์ท่านอง สิงคาลวนิช ได้ถ่ายทอดไว้ให้ ท่านศาสตราจารย์ท่านองเป็น บิดาแห่งการส่งเสริมการเกษตรของประเทศไทย เรื่องของ เกษตรชมรม นี้ พี่จาดูร กับรุ่นพี่อีก 5 - 6 คนเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งขึ้นใน มก.บางเขนของเราโดยชักชวนพวก รุ่นน้องมารวมกลุ่มด้วย พี่คล้ายคลึงคล้าว่านอกจาก พี่จาดูร ซึ่งเป็นแกนนำของชมรมแล้ว พี่ ๆ อีก 5 - 6 คนชุดนี้ ดูเหมือนจะได้แก่ พี่วรรณ(สุวรรณ เผ่าช่างทอง) พี่เพียร(เพียร จรรย์สืบศรี) พี่ชาคริต(ชาคริต จุลกะเสวี) พี่โชติ(โชติ สุวิปกิจ) พี่โป้(ประวิทย์ ศรีลัมพ์) และ พี่แอ๊ด(พงศ์พิตร ปิยะพงศ์) ฯลฯ

รูปที่ 7-13..พื้จาดูร กับน้องมาเยี่ยมพื้ ที่บ้านสวนยางนาหม่อม สงขลา เมื่อวันที่ 26 พ.ค.2553

นอกจากจะชวนกันมาพูดคุยกันถึงเรื่องความลำบากยากจนของบรรดาเกษตรกรส่วนใหญ่ในท้องที่ต่างๆซึ่งทางราชการยังเข้าไปช่วยเหลือแนะนำ และส่งเสริมการประกอบอาชีพด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ไม่ทั่วถึงแล้ว พวกพื้ๆชุดนี้เขาก็ก่ายทอดความคิดเห็นเกี่ยวกับ มก.ของเราในสมัย นั้นว่ายังอยู่ในฐานะลำบาก ยังอยู่ในสภาพที่ทางฝ่ายนิสิตควรจะไปช่วยแบ่งเบาภาระหนักๆ ของทางมหาวิทยาลัยบ้างตามสมควร และที่พอเหมาะพอควรแก่กำลังของนิสิตที่สุดในขณะนั้นน่าจะจะได้แก่การเข้าไปช่วยดูแลปรับปรุงอาณาบริเวณต่างๆใน มก.ของเราเองให้เป็นที่เจริญหูเจริญตา สมกับความเป็นมหาวิทยาลัย แทนที่เหล่านิสิตจะพากันทำเป็น ไม่รู้ไม่ชี้ กับความรกรงรังเต็มไปด้วยดงหญ้าที่ขึ้นสูงท่วมเอว ถนนดินลูกรังถมหินที่เป็นหลุมเป็นบ่อขรุขระเกือบตลอดเส้นทางตั้งแต่ประตูหนึ่งถึงประตูสองภายในเขตรั้วของมหาวิทยาลัย ทางด้านถนนงามวงศ์วาน มีหน้าซำยังมีดมิดในเวลากลางคืนเพราะไม่มีไฟฟ้าประจำถนน ฯลฯ

ในครั้งนั้นพวกพื้ๆชุดนี้เขาชักชวนบรรดานิสิตหลายต่อหลายคนมาช่วยกันรื้อถอนผักตบที่ขึ้นหนาแน่นเต็มคูภายในรั้วมหาวิทยาลัย และถางหญ้าบนคันคู แล้วชุดหลุมปลูกมะพร้าวไว้ให้เป็นระยะๆรอบมหาวิทยาลัย พื้ยังจำได้ว่าเมื่อถึงวันสำคัญวันนั้น มีพวกพื้ๆกลุ่มหนึ่งเขารวมกลุ่มเป็น คณะกลองยาว ตีกลอง ตีฆ้อง ตีโหม่ง ตีฉิ่ง ฉิ่งฉับ อยู่หัวแถวเดินนำขบวนพวกเราซึ่งมีทั้งบรรดา อาจารย์บางท่าน และบรรดานิสิตชาย-หญิง ที่ช่วยกันหิ้วมะพร้าวไปคนละลูกสองลูก บางคนแบกจอบ บางคนถือมีดพรวน เดินโห่ฮิ้วร้องรำทำเพลงกัน ไปช่วยกันถากหญ้าชุดหลุมปลูกมะพร้าวรอบมหาวิทยาลัยกันอย่างสนุกสนาน

พี่ก็ยินดีต้อนรับ และคอยให้ความร่วมมือ อำนวยความสะดวกอย่างเต็มที่ทุกราย มันทำให้นึกถึงความหลังเมื่อครั้งยังอยู่ที่สำนักสงฆ์เสริม ฯ มก. บางเขน ที่ได้เคยทำหน้าที่ต้อนรับผู้มาเยี่ยมชมกิจการ มก.ของเราในครั้งก่อนนั้น ก็เป็นความสุขอีกอย่างหนึ่งครับ ตามประสาคนที่เคยมีอาชีพสอนหนังสือในมหาวิทยาลัยมาแล้วตลอดช่วงเวลารับราชการอย่างเราๆ

เรื่องที่หก เรื่องสุดท้ายที่ขอฝากไว้ในหนังสือที่ระลึก แม่โจ้สิบหกครบหกสิบ นี้ด้วย ก็คือพี่ขอฝากคำขอภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วยครับว่า เรื่องในความหลังที่พยายามนึกทบทวนความทรงจำและพยายามเขียนมาบอกเล่าไว้เหล่านี้ อาจเขียนไปอย่างผิดพลาดทั้งชื่อ และนามสกุล ของพี่น้องๆที่ยังอยู่ในความทรงจำของพี่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรดาชาว เกษตร ชุมรม ผู้ที่พี่นึกชื่อไม่ออกจริงๆ รวมทั้งผู้ที่พี่อาจลืมไปจนไม่ได้เอ่ยชื่อถึงทั้งรุ่นพี่ และรุ่นน้อง ซึ่งเราต่างไม่ได้พบปะกันนานมากแล้ว นับได้ถึงเกือบห้าสิบปีอย่างเช่นพี่จาดูร กองสาร เป็นต้น

ขออนุญาตขอบพระคุณพี่จาดูรเป็นอย่างสูงอีกครั้งไว้ ณ ที่นี้ด้วยครับ ที่กรุณาคิดถึงผมและอดสละเวลาไปถามหาผมถึงที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่หาดใหญ่ ทั้งๆที่รู้ว่าผมก็ได้เกษียณอายุราชการมานานแล้ว และเสี่ยงถามเอากับเจ้าหน้าที่ รปภ.ที่ประตูมหาวิทยาลัย โชคดีที่เจ้าหน้าที่ รปภ. คนนั้นยังจำผมได้ และรู้จักบ้านผมที่อำเภอ นาทม่อม จึงบอกเส้นทางและเบอร์โทรศัพท์ของผมให้ เราจึงมีโอกาสดำเนินการพบกันในวัน

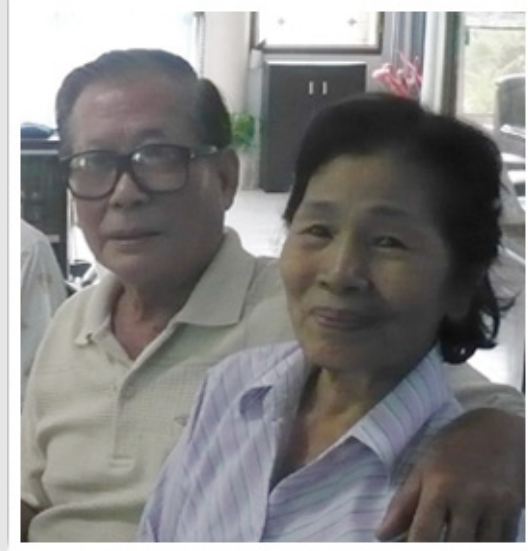
ผมไม่มีรูปถ่ายดีๆที่ถ่ายที่ร้านถ่ายรูปอยู่ในขณะ เพราะไม่ได้ถ่ายรูปที่ร้านถ่ายรูปมานานหลายสิบปีแล้ว และรูปที่ถ่ายในบ้านกับพี่จาดูรวันนั้นก็เป็รูปถ่ายครั้งล่าสุดของผมกับของคุณงลักษณ์ จึงขอใช้วิธีครอบ(crop) เฉพาะส่วนจากรูปเหล่านั้นมาขยายเป็นรูปเดี่ยวและรูปคู่ ดังนี้ครับ

รูปที่ 41. พี่จาดูร กองสาร

รูปที่ 42. เจือ สุธิวนิช

รูปที่ 43. เจือ และนางลักษณ สุธิวนิช

สวัสดีครับ

เจือ สุธิวนิช

แม่ใจรุ่นที่ 15

ร้อยตรีประคิษฐ์ มัชฌิมา

274 พหลโยธิน ต.แม่ต๋ำ

อ.เมือง จ.พะเยา 56000

โทร. 054-481-489, 0-2448-0022

089-757-3721

ขอขอบคุณ คุณไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์ (รศ.) ที่แจ้งข่าวเรื่องการทำหนังสือรุ่นให้พวกเราทราบ พร้อมทั้งเอื้อเฟื้อเพื่อแม่ใจรุ่นพี่รุ่นน้องอื่นๆ ได้มีส่วนร่วมในการทำหนังสือนี้ด้วย จึงขอถือโอกาสนี้แสดงความชื่นชมยินดีกับแม่ใจรุ่น 16 ที่คิดจะทำหนังสือ รุ่นสิบหกครบหกสิบ ขึ้นมา เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่รุ่นและ แก่แม่ใจเรา เพราะหากไม่มีใครทำไว้ในตอนนี้แล้ว ต่อไปอีก 30 หรือ 50 ปีข้างหน้าก็จะมีใครรู้ว่าแม่ใจของเรารุ่นก่อนๆ เรียนและอยู่กินกันอย่างไร ลำบากแค่ไหน มีอุปสรรคและปัญหาชีวิตกันอย่างไร และทำไมแม่ใจรุ่นก่อนๆ จึงรักกัน และภาคภูมิใจในความเป็นศิษย์เก่าแม่ใจยิ่งนัก

ผมเป็นศิษย์เก่าแม่ใจรุ่น 15 ปีนั้น (2493) พวกเรามาด้วยกัน 127 คน จากภาคกลาง 69 คน ภาคอีสาน 24 คน ภาคเหนือ และภาคใต้ ภาคละ 17 คน และจังหวัดที่มีผู้เข้าเรียนสูงสุด คือ พระนครศรีอยุธยา มี 13 คน พวกเราที่มีอายุแตกต่างกันค่อนข้างมาก คือ ต่ำสุด 12 ปี ได้แก่ พิชัย หงษ์ศิริธัญ ชาวพิจิตร (เป็นลูกชายกำนัน อายุจริงจึงตกหล่นหายไปหลายปี) และสูงสุด 22 ปี แต่ส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 17-20 ปี (เกิดปี 2473 – 76)

พวกเรารุ่น 15 เรียนหลักสูตร 3 ปี แต่เรียนจบพร้อมกันในปี 2496 เพียง 75 คนเท่านั้น ส่วนอีก 52 คนนั้นเรียนไม่จบบ้างหรือจบที่หลังบ้างด้วยสาเหตุต่างๆ กัน คือ หนีกลับในหนึ่งเดือนแรก เพราะสู้ไม่ไหว 21 คน ไม่กลับมาเรียนอีกหลังจากเรียนไปได้หนึ่งปีแล้ว 5 คน ถูกให้ออก 5 คน เรียนซ้ำชั้น เพราะไม่ได้เข้าสอบตอน

จังหวัด นครปฐม คนที่สองเป็นชายชื่อ ธนกฤต มังตรีสรรค์ กำลังศึกษาอยู่ ร.ร.ปริณส์
รอยแยลล์วิทยาลัย คนที่สามเป็นชายชื่อ เติวิทย์ มดทองคำ กำลังศึกษาที่ ร.ร.เตรียม
อุดมศึกษาพัฒนาการ คนที่สี่ชื่อ ด.ญ.ไข่มุก ศรีพิทักษ์ กำลังศึกษาที่ร.ร.พระหฤทัย นนทบุรี
คนที่ห้า ชื่อ ด.ญ.ไตรทิพย์ มดทองคำ กำลังศึกษา รร.พระรามเก้ากาญจนาภิเษก

ออกจากแม่โจ้ไปทำธุรกิจส่วนตัว ทำสวนผลไม้ ดอกไม้ และเลี้ยงสัตว์ พออยู่พอ
กินพอใช้ ปัจจุบันศึกษาประวัติศาสตร์ของเมืองไทย ตั้งแต่เป็นประเทศมาจนถึงปัจจุบัน
นี้ เข้ามาสวดมนต์ไหว้พระ

ตอนเข้ามาอยู่แม่โจ้ มีความรู้สึกภูมิใจที่สุด คือ ตอนที่ แม่โจ้ทุกคนลงทำงานใน
ตอนเช้าโดยไม่เลือกชั้นวรรณะ ทุกคนเป็นลูกแม่โจ้เหมือนกันหมด

เอนก มังตรีสรรค์

16 ก.พ. 2554

แม่ใจรุ่นที่ 16
นายอารีย์ ดีรัตน์

143 ม.5 ต.หนองกอมเกาะ

อ.เมือง จ.หนองคาย 43000

โทร. 042-412577, 08-5008-4271

นนทุกข์ตนหนึ่งไปล้างเท้าให้เทวดา เทวดาลูบหัวเล่นเพราะเห็นเป็นหัวทูน่ารัก นนทุกข์ตนนั้นได้กลับชาติมาเกิดเป็นมนุษย์จึงมีหัวล้านแดงเถือกเป็นแดงโม พันธุ์บางเบิด

นนทุกข์ตนนั้นจะเป็นตนเดียวกับบรรณาธิการหนังสือ ลีบหกรบหกลีบ ที่ท่านและคณะจัดทำขึ้นโดยให้รุ่น 16 เขียนลงในหนังสือของท่านและอีก 500 บาทถ้าหนังสือได้ลง ถ้าหนังสือไม่ได้ลงและตัดตอนใดตอนหนึ่งออกงดจ่าย ท่าน บ.ก หัวแดงโมได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ 5 ข้อแต่ผมไม่เอาตามท่านหรอก เอาตามมโนนึกของผมเอง ดังนี้

การเข้าเรียนในโรงเรียนเกษตรกรรมแม่ใจ ไม่ลำบากยากเย็นสำหรับนักเรียนที่จบ ม.6 ภาคอีสานแต่สำหรับพวกที่ ม.7 ม.8 มาจากภาคกลางก็ลำบากหน่อย การเรียนในโรงเรียนเกษตรกรรม ก็รู้อยู่แล้วเป็นงานที่หนักแต่พวกเราลูกอีสานทนได้ โรงเรียนเกษตรกรรมแม่ใจเข้าเรียนก็ยาก ต้องไปสอบแข่งขันที่กระทรวงศึกษา นักเรียน 200 – 300 คน เอาแค่ 120 คน ในบํารุง (รัฐบาลออกค่าอาหารให้) นอกบํารุง (จ่ายค่าอาหารเอง)

ไปเรียนที่แม่ใจ ปฏิบัติงานในสนามเมื่อมือพองจากการจับจอบก็แบกกระเป่ากลับบ้าน ผู้ที่อดทนได้ก็เรียนต่อไป ในรุ่นนี้มีนักเรียนเข้าเรียน 120 คน แต่จบการศึกษาชั้นปีที่ 3 แค่ 62 คน แต่ละคนก็ไปประกอบอาชีพการงานทำราชการบ้าง ธุรกิจส่วนตัวบ้าง สำหรับผมได้เข้าทำงานที่กรมประมงเพื่อนบางคนก็ไปทำงานที่กรมการข้าว กรมป่าไม้และกรมปศุสัตว์ แยกกันไปตามความชอบของแต่ละบุคคล

สิ่งที่ผมภูมิใจมากที่สุดในแม่ใจ คือความรักของแม่ใจรุ่นพี่ที่เปรียบเสมือนความรักที่มาจากพ่อ – แม่ท้องเดียวกัน

เกษตรศาสตร์(บางเขน) เพราะในสมัยนั้นหลวงสุวรรณวาจกกสิกิจท่านเป็นอธิการบดีของมหาวิทยาลัยและท่านเลี้ยงไก่ไว้จำนวนมากในมหาวิทยาลัย คอกไก่จะมีหนูมากินเศษรำข้าวและอาหารที่ใช้เลี้ยงไก่จำนวนมาก ผมมีหน้าที่กำจัดหนูภายในรั้วมหาวิทยาลัยทั้งหมด

ผมทำงานที่นี่ได้เป็นลูกจ้างชั่วคราวมีเงินเดือนๆละ 600 บาท โดนหักภาษีแล้วเหลือเงิน 500 กว่าบาท เรียกว่าไส้แห้ง กว่าจะได้รับเงินเดือนเดือนใหม่ ต้องซื้ออาหารเข้าในกรมกิน ผมและเพื่อน คือคุณพวนผิน ขำเพ็ง เห็นทำไม่ดีเลยลาออกเสียเลย และได้ไปทำงานให้บริษัทฝรั่งที่เขาจำหน่ายปุ๋ยและยาฆ่าแมลง ตอนนี้อยู่รู้สึกว่ากระเพาะไม่ค่อยมีอาหารเต็มหน้อย

ในขณะที่ทำงานซึ่งส่วนมากจะต้องเดินทางไปต่างจังหวัด ผมจะนำเอา sheet วิชาต่างๆที่เรียนอยู่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในคณะเศรษฐศาสตร์ไปอ่านด้วยในตอนกลางคืน แม่โจ้รุ่นผมมีมาเรียนกันที่นี่เยอะ เพราะตอนนั้นเป็นมหาวิทยาลัยเปิด ผมใช้เวลาเรียนอยู่ถึง 7-8 ปี จึงได้ปริญญาตรี

ผมย้ายงานไปอยู่หลายบริษัท ซึ่งเป็นบริษัทค้าปุ๋ยเคมี และยาปราบศัตรูพืชของฝรั่ง เขา ผมเองด้อยในเรื่องภาษาอังกฤษทำให้ผมคิดตลอดเวลาว่าจะต้องไปเรียนต่างประเทศให้ได้ เพื่อจะได้ฝึกฝนภาษาอังกฤษ และเลี้ยงกับฝรั่งมันได้

Home coming day ที่มากันทั่วประเทศ

ที่ใส่หมวกปีกใบใหญ่ คือท่าน ดร.อำนวย ยศสุข นายกสภามหาวิทยาลัยแม่โจ้

ในปี ค.ศ.1970 ผมได้ไปเรียนต่อที่สหรัฐอเมริกา โดยไปเรียนภาษาอังกฤษที่เขาเรียกว่า Intensive course นั้นแหละ เนื่องจากผมมีพี่สาวที่เขาอยู่ที่นี่อยู่แล้ว ผมไปอาศัยเขาอยู่แล้วก็ยังไม่อยากเรียนปริญญาโทต่อในตอนนั้น และเพื่อเป็นการต่อ visa ไปในตัว ผมเข้าเรียนปริญญาตรีทางด้าน Business ที่มหาวิทยาลัย Southern Methodist University ที่เมือง Dallas, Texas เป็นการเรียนแบบผู้ใหญ่ และเรียนตอนเย็น ผมเรียนแค่ 2 ปี ก็จบได้ BBA ผมจบมหาวิทยาลัยที่นี่ เมื่อจะเรียนต่อโทหรือเอกผมก็ไม่ต้องสอบ Toefl อีกแล้ว ในปี ค.ศ.1974 ผมตัดสินใจเรียนปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยเล็กๆ ไม่ใหญ่นัก ชื่อ Central State University ที่รัฐ Oklahoma ผมยังไปเจอคุณบุญเอื้อและภรรยา เขาไปเรียนปริญญาเอกที่รัฐนี้เหมือนกัน แต่เป็นมหาวิทยาลัยที่ใหญ่กว่ามาก ผมเรียนแค่ปีเดียว ก็จบและได้ MBA กลับบ้าน

กลับมาบ้านผมต้องทำงานให้บริษัทค้าปุ๋ยและยาฆ่าแมลงเช่นเคย เพราะมีความชำนาญอยู่แล้ว ทั่วๆไปผมเน้นการเรียนไปทางด้าน marketing, finance และ stock market เป็นหลัก ผมได้ concept ในการทำงานให้ได้รับความสำเร็จ นอกจากสินค้าของเราต้องมีคุณภาพดีแล้ว ในด้านการตลาด เราจะต้องเข้าหาหัวหน้ากลุ่มเกษตรกร หรือกำนันผู้ใหญ่บ้านให้เขาเชื่อถือสินค้าของเราก่อน โดยการจัดประชุมเลี้ยงอาหารบรรยายทางวิชาการและทำแปลงสาธิตให้เขาดู ลำดับต่อมาจะต้องเข้าหาเกษตรอำเภอ เกษตรจังหวัด เพราะเขาเป็นคนที่ทำหน้าที่ส่งเสริมเกษตรกรอยู่แล้ว ซึ่งผมก็โชคดี เพราะเกษตรอำเภอ เกษตรจังหวัดสมัยก่อนนั้นเป็นพวกเราชาวแม่ใจทั้งนั้น ผมต้องทำงานหนักเพื่อให้ Brand หรือ Logo ของเราติดอยู่ในความทรงจำของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่รัฐตลอดเวลา

แวะเยี่ยมสวนส้มธารนารถที่ อ.ฟาง ในขณะที่ทำงานให้บริษัทปุ๋ยเรือใบไวกิ้ง

เดือนมีนาคม 2503 ก็มีบุตรชายคนแรก ชื่อ นายวรชาติ ะวิชัย เรียนสำเร็จมหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะนิติศาสตร์ อาชีพธุรกิจส่วนตัว

เดือนกรกฎาคม 2504 มีบุตรชายคนที่ 2 ชื่อนายศักร์เกษม ะวิชัย เรียนสำเร็จโรงเรียนป่าไม้แพร่ และปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม รับราชการกรมป่าไม้ จังหวัดตาก

เดือนกุมภาพันธ์ 2506 มีบุตรฝาแฝดชาย คนโตชื่อนายปรีดา ะวิชัย สำเร็จการศึกษามัธยมปีที่ 6 โรงเรียนพิริยาลัยจังหวัดแพร่ เป็นพนักงานจ้างเทศบาลเมืองแพร่

แฝดคนเล็ก ชื่อ นายปราโมทย์ ะวิชัย เรียนสำเร็จเทคนิคการไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยศรีปทุม ได้ปฏิบัติงานเป็นพนักงานบริษัทโทรศัพท์ชนช่อง 5 กองทัพบก(เสียชีวิตเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2554 ด้วยโรคไต)

ในปี พ.ศ.2541 คุณครูสมคิด ะวิชัย ภรรยาได้เสียชีวิตวันที่ 25 ตุลาคม 2541(เมื่ออายุ 63 ปี) ปัจจุบันนายสวัสดิ์ ะวิชัย ข้าราชการบำนาญ อายุ 78 ปีเศษ สังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พักอยู่ที่บ้านของตัวเองในจังหวัดแพร่

คติประจำตัว อุตตาหิ อุตตาโน นาโถ “ตนเป็นที่พึ่งของตน” และ “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว”

ผมเป็นคนจังหวัดแพร่มาแต่กำเนิด และบิดามารดาเป็นคนแพร่ (พื้นเมือง) มาแต่สมัยปู่ย่าตายาย จึงใคร่ขอแนะนำจังหวัดแพร่ โดยสังเขป

จังหวัดแพร่ เป็นจังหวัดหนึ่งในแปดจังหวัด ภาคเหนือตอนบน สันนิฐานว่าก่อตั้งมานานนับพันปีแล้ว ในนาม “พลรัฐ นคร” แล้วเปลี่ยนชื่อเป็น “เวียงโกศัย” หมายถึง “ฟ้าแพร่” ในสมัยที่ขอมเข้าปกครองล้านนา ในสมัยสุโขทัยเรียกว่า “เมืองแพล” แล้วเปลี่ยนชื่ออีกครั้งเป็น “เมืองแป้” หมายถึงเมืองแห่งชัยชนะ จากเมืองแห่ง “ฟ้าแพร่” “เมืองแพล” “เมืองแป้” ก็ได้กลายมาเป็น “เมืองแพร่” ในปัจจุบันนี้ ชาวแพร่มีอาชีพ การเกษตร การเลี้ยงสัตว์ ทำยาสูบ ทำป่าไม้ และอื่นๆ

จังหวัดแพร่ ตั้งอยู่บริเวณที่ราบริมฝั่งแม่น้ำยม ในอ้อมกอดของขุนเขา รอบสี่ทิศ มีอาณาเขต รวมประมาณ 6538 ตารางกิโลเมตร มีพลเมืองประมาณ 4 แสนคนเศษ ประกอบด้วย 8 อำเภอ คือ 1.อำเภอเมืองแพร่ 2.อำเภอสองเม่น 3. อำเภอเด่นชัย 4.อำเภอลอง 5. อำเภอวังชิ้น 6. อำเภอสอง 7. อำเภอร้องกวาง 8.อำเภอหนองม่วงไข่

อาณาเขตติดต่อใกล้เคียงของจังหวัดแพร่

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดน่าน จังหวัดลำปาง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดลำปาง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดน่าน และจังหวัดอุตรดิตถ์

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดสุโขทัย และจังหวัดอุตรดิตถ์

จังหวัดแพร่ เป็นจังหวัดเก่าแก่และมีถาวรวัตถุมากมาย และชาวแพร่มีศิลปวัฒนธรรม อันดีงาม นับถือศาสนาพุทธ เป็นส่วนมาก ศาสนาอื่นๆ มีบ้างเล็กน้อย ปุชนิยมสถาน ลำคัญของจังหวัดแพร่ ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่เคารพนับถือของชาวแพร่ เช่น

1. พระธาตุช่อแฮ พระธาตุจอมแจ้ง พระธาตุดอยเล็ง
2. พระพุทธโกศัย ศิริมหาศากยมุนี ประดิษฐานอยู่ที่วัดพระบาทมิ่งเมืองวรวิหาร
3. พระธาตุพระลอ อยู่ที่อำเภอสอง
4. ถ้ำผานางคอย อยู่ที่อำเภอร้องกวาง

วัดเก่าแก่ที่เคารพนับถือของชาวจังหวัดแพร่ คือ วัดหลวง ตำบลในเวียง อำเภอเมืองแพร่ วัดศรีชุม วัดพระนอน วัดหัวข่วง วัดร่องช่อ วัดพระร่วง วัดสวรรคณิเวศ วัดชัยมงคล วัดเซตวัน และยังมีวัดอื่นๆ อีก หลายวัด

คำขวัญของจังหวัดแพร่ ที่แพร่หลาย และประจำจังหวัดแพร่คือ

“หม้อห้อมไม้สัก ถิ่นรักพระลอ ช่อแฮศรีเมือง ลือเลื่องแพะเมืองผี คนแพร่นี้ใจงาม”

จากนายสวัสดิ์ ธีวรัชย์ แม่โจ้รุ่น 16 เกิดวันที่ 17 มิถุนายน 2475

อดีตรับราชการที่กรมการข้าว และกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อดีตเป็นสมาชิก เทศบาลเมืองแพร่ (พ.ศ. 2539-2542) ปัจจุบันเป็นข้าราชการบำนาญ สังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เกษียณอายุเมื่อ วัน

ทุกคนชั่ววูบ ส่วนงานที่ต้องอดนอนเฝ้าเตาต้มใบยาสูบ และเล่าไถ่นั้น ไม่เคยต้องทำ เพราะเป็นนักกีฬาตลอด 3 ปี ซึ่งผลของการแข่งขันกีฬา มีแปลกๆ ดี กล่าวคือ

ปีที่1 เล่นเฉพาะบาสเก็ตบอล ประหลาดดีที่ผลการแข่งขันได้ที่บ๊วยคู่กับโรงเรียน มงฟอร์ตวิทยา(คือเสมอกัน และอยู่ตำแหน่งสุดท้ายด้วยกัน) ฮ่าๆ

ปีที่2 คงเล่นเฉพาะบาสเก็ตบอลอีก ปีนี้ปรับทีมและเล่นเข้าหากันดีขึ้น จนได้เข้าชิงชนะเลิศกับโรงเรียนยุพราชวิทยาเจ้าของสนาม ผลคือไม่ชนะคงได้แค่รองชนะเลิศ

ปีที่3 ปีสุดท้าย มีพิเศษ คือร่วมเล่นฟุตบอลเพิ่มขึ้นอีกอย่างหนึ่งปรากฏผลว่า บาสเกตบอล เข้าชิงชนะเลิศกับโรงเรียนยุพราชฯ อีก ผลชนะเลิศเป็นครั้งแรก สำหรับฟุตบอลเป็นปีแรกที่อนุญาตให้ใส่ stud เล่นได้ และเข้าชิงชนะเลิศ ผลแม่โจ้ ชนะเลิศ โดยตนเองเล่นในตำแหน่งแบ็คซายตลอดจนกระทั่ง ถึงตอนเรียนคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน กทม.

ความสัมพันธ์ทางใจกับแม่โจ้นั้นเหลือคณานับ แม่สอนให้สู้งานอดทน ไม่กลัวความยากลำบาก และให้ความรู้พื้นฐานอย่างดีเยี่ยมที่พวกลูกของแม่ยอมทราบ และซึ้งกันดีอยู่แล้ว สุดท้ายจะบรรยาย จึงขอแสดงความคิดคำนึงถึงในมุมการศึกษา เมื่อ 60 ปีก่อน อันเป็นเกล็ดเล็กๆ น้อยๆ แทน

จากแม่โจ้ วนศาสตร์ K.U. บางเขน กรุงเทพฯ และรับราชการกรมป่าไม้ จนเกษียณอายุราชการ ผ่านงานหลายด้าน ทั้งป่าไม้แขวง ป่าไม้อำเภอ ป่าไม้จังหวัด ฯลฯ ทั้งฝ่ายวิชาการและฝ่ายบริหาร มากมายพอสมควรในท้องที่ ตั้งแต่จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดนครนายก จังหวัดขอนแก่น จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดยโสธร จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดสระบุรี จังหวัดลพบุรี จังหวัดชัยนาท จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสมุทรปราการ จังสุโขทัย และจังหวัดตาก อันเป็นจังหวัดที่ได้ปฏิบัติสุดท้าย คือ เกษียณที่สำนักงานป่าไม้เขตตาก ปีพ.ศ. 2537 ด้วยดี

มีทั้งด้านปราบปรามจับไม้พะยุงที่จังหวัดสุรินทร์ ปีพ.ศ.2518 เป็นข่าวดังทั่วประเทศ ผู้กระทำผิดถูกลงโทษจำคุกถึง 5 ปี เป็นการเสี่ยงอันตรายพอๆ ส่วนด้านวิชาการที่ประทับใจที่สุดและภูมิใจมากที่สุดที่ได้อาศัยพื้นฐานจากแม่โจ้มาช่วย คือ ขณะดำรงตำแหน่งป่าไม้ จังหวัดมหาสารคาม กรมป่าไม้ได้ให้ ทำการปลูกป่ายูคาลิปตัส ในโครงการปลูกป่าฟื้น

ชุมชน สำหรับหมู่บ้าน (village woodlot) ที่อำเภอโกสุมพิสัย ได้ผลดีมาก แม้จะเป็นดินปนทราย ผ่านการทำไร่มันสำปะหลังมาเป็นเวลานาน จนเป็นตัวอย่าง และที่ศึกษาดูงานจากหน่วยงานอื่นๆ และจากต่างประเทศที่ทำโครงการนี้ ซึ่งความจริงก็เป็นความรู้ พื้นฐานจากการเป็นลูกแม่ใจ มานั่นเอง กล่าวง่ายๆ คือ ใช้ปุ๋ยรองกันหลุมเพื่อดิงราก และใช้ปุ๋ยคอกใส่รอบโคนต้น ป้องกันไม่ให้ดินทรายรัดโคนต้นไถ่งละ ง่ายๆ สำหรับลูกแม่ใจใช่ป่ะ? (ได้ทราบ “ต่อมาว่า” การปลูกป่าของกรมป่าไม้ ก็ใช้ปุ๋ยดิงรากกันแล้ว) ด้วยใจรักด้านธรรมชาติ และต้นไม้ จึงดำรงชีวิตในวัยชรา อยู่กับต้นไม้เกือบเต็มพื้นที่ทั้งลงดิน ทั้งไม้กระถาง เพลิดเพลินและได้ออกกำลังกายขณะนี้อายุ เกือบ 80 ปี แล้วยังพ้อออกไปเสวนากับพรรคพวกเพื่อนฝูงได้ตามสมควร จนกว่าจะถึงเวลานั้นที่ต้องพบกันทุกชีวิต ทำให้แม่ใจเจริญและทรงคุณค่ายิ่งๆ ขึ้นไป ตลอดกาลนาน

ก่อนจบให้สวๆ ก็ขอสรุปชีวิตเกี่ยวกับครอบครัวให้เพื่อนพ้องน้องพี่ทราบชะง่อนยว่าไม่สิ้นชาติพันธุ์ของลูกผู้ชายสุดท้องของพ่อแม่ (พี่สาว 3 คน) ในตระกูล “วัฒนกุล” โดยได้สมรสกับคุณมานี พันธุ์ปัญญา ลำหน้าเพื่อนฝูงตั้งแต่วันที่ 7 พฤษภาคม 2503 ที่ อ.พะเยา จ.เชียงราย (ซึ่งปัจจุบันเป็นอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา) ขณะรับราชการที่สำนักงานป่าไม้เขตปราจีนบุรี มีผู้สืบสันดาน 4 คน คือ

1. ปี 2504 ได้ลูกชาย 1 คน ที่จ.ปราจีนบุรี ชื่อ นิรันดร์ (เบิ้ม) สมรสกับ น.ส.โชติรส ได้หลานสาว 1 คน(บุศย์)เรียนต่างประเทศ
2. ปี 2506 ได้ลูกชายอีก 1 คน ที่จ.ขอนแก่น ชื่อ ธนัช (แกรนด์) สมรสกับ น.ส.สุทธิรักษ์ ได้หลานชาย 2 คน ขณะนี้คนโตชื่อ Sian เล่น Golf อายุย่าง 18 ปีเป็นแชมป์ของ ก.ก.ท.พร้อมกับเรียนระดับมหาวิทยาลัย ที่จังหวัดปทุมธานี (ได้รับทุนเรียนฟรี) คนเล็กชื่อ Singha เล่นกีฬาเทนนิสอายุ 16 ปี ปีหน้าเข้ามหาวิทยาลัย (ได้รับทุนเรียนฟรี) เช่นเดียวกัน
3. ปี 2508 ได้ลูกชายอีก 1 คน ชื่อ เดชะ (เก่ง)มาอยู่ที่กรุงเทพฯ ยังโสด แต่คงไม่นานก็จะมีชีวิตคู่แล้วๆ ทุกคนกำลังลุ้นอยู่
4. ปี 2511 ได้ลูกสาว สุดท้องที่อุปราชธานี ชื่อวีรนุช (ก้อย) 1 คน จึงปิดอู่ สมรสแล้วกับนายพรศักดิ์ สุริยะวงศ์ ได้หลานตาผู้หญิง 1 คน ชื่อเจ้ามด ขณะนี้เรียนอยู่ ป.3 พำนักอยู่ที่จังหวัดตาก

สมาน กัตตัญญู (รุ่น ๑๕)
 ไพศาล สมทรัพย์ (รุ่น ๑๕)
 ประชา วิสูตรโยธิน (รุ่น ๑๖)
 ไพบุลย์ ไพริพ่ายฤทธิ์ (รุ่น ๑๖)
 วิชัย ชมจรรย์ (รุ่น ๑๖)
 วิสูตร ปัตตประกร (รุ่น ๑๖)

ไสว พงษ์เก่า (รุ่น ๑๕)
 เฉลิม อัสเวศน์ (รุ่น ๑๖)
 ไพฑูรย์ นาคะลักษณ (รุ่น ๑๖)
 ไพศาล ศุภางคเสน (รุ่น ๑๖)
 วิชัย วรธนัทย์ (รุ่น ๑๖)
 สมมิตร สุทธิธรรม (รุ่น ๑๖)

คณะสัตวแพทย์

เสมอ ทวีวิทยาการ (รุ่น ๑๖)

เหรียญชัย (เหรียญ) ปิณฑวิหค (รุ่น ๑๖)

นอกจากรุ่น ๑๕ และ รุ่น ๑๖ ที่มาเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์แล้ว ยังมีรุ่นที่ที่จบจากเตรียมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ซึ่งเข้ารับราชการแล้ว มาเรียนร่วมกับรุ่น ๑๖ อีก ๖ คน คือ ทิพย์ ทองเนื้อแปด, บุญช่วย อิ่มอก, พงศ์วุฒิ กลั่นเจริญ, ภูซังค์ เขียวมรกต, เสถียร กองพรหม และ ทวี เวทะธรรม

ดังนั้น พวกเรารุ่น ๑๕ และ รุ่น ๑๖ รวมทั้งผู้ที่จบจากเตรียมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มาเรียนที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ทั้งหมด ๓๔ คน ซึ่งนับว่าพวกเราที่จบจากแม่โจ้ มาเข้าเรียนต่อมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้มากที่สุด เพราะหลังจากนี้รุ่นน้องเรา ๒ - ๓ รุ่น สอบเข้าได้น้อยลงในแต่ละรุ่น

การเรียนของพวกเราที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จะเน้นหนักทางภาคทฤษฎี ทั้งด้านการเกษตร และ วิทยาศาสตร์ทั่วไป ซึ่งก็ทำให้เราด้อยกว่าพวกที่จบจากเตรียมอุดมศึกษา จนมีคำกล่าวให้พวกเรามีมานะมากขึ้นว่า “เป็นนักเรียนนายสิบ จะสู้นักเรียนนายร้อยได้หรือ?” จากการฝึกปรือของพวกเรา ก็ทำให้พวกเราทำได้อย่างเพลงเชียร์ว่า “แม่โจ้ อยู่ที่ใดชัยต้องมี ...”

โดยผลการเรียนของพวกเราบางคน ซึ่งไม่ได้รับทุนการศึกษาเล่าเรียนจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีละประมาณ ๑๐ ทุน เมื่อสอบเข้าชั้นปีที่ ๑ แต่พอขึ้นชั้นปีที่ ๒ พวกเรา ๒ - ๓ คน ก็สออดแทรกจากพวกที่เคยได้รับทุนแล้วทุนหลุด (สอบตกบางวิชา) เข้ารับทุนแทนและไม่เคยหลุดทุนทำให้รุ่น ๑๖ ที่จบจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับ “เกียรตินิยมอันดับ ๒” เท่าที่จำได้มี ปรีชา อบอวย (วนศาสตร์) และ ไพศาล ศุภางค

เสน (กลีกรรรมและสัตัวบาล)

บันทึกความหลังนี้คงจะไม่สมบูรณ์ หากไม่ได้นำรายนามรุ่นพี่ (รุ่น ๑๔) ที่สอบเข้า
เรียนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ได้ก่อนรุ่น ๑๕ และ รุ่น ๑๖ อีก ๔ คน คือ ทวี
หอมขง, เจือ สุทธิวิณิข, จรูญ สุขเกษม และ สันหจิตร ฐาปนะดิลก

สุดท้าย ผิดพลาด ตกหล่น ขออภัยด้วย เพราะนานมากจนไม่แน่ใจว่าจะจำได้ถูก
ต้องทั้งหมด

ไพศาล ศุภางคเสน
“หนึ่งในรุ่น ๑๖”

“ศุภางคเสน”
(จากซ้ายไปขวา)

กันภัย ไพศาล พันภัย สายฝน สุรางค์ ศุภัททียะ

ใจที่เข้มแข็ง และมีความพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหา และอุปสรรคต่างๆ เหล่านั้น เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ พยายามเปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาส เพราะปัญหาทุกปัญหาย่อมมีทางออกเสมอ

ที่สุดนี้ ผมต้องขอขอบคุณ คณาจารย์ผู้ประสิทธิประสาทวิชา ที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ ที่โรงเรียนเกษตรกรรม แม่โจ้ เชียงใหม่ ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ Michigan State University สหรัฐอเมริกา ผู้บังคับบัญชาจากหลายๆ หน่วยงานที่ผมเคยรับราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณชูวงศ์ ถนอมกุลบุตร, ผู้อำนวยการกองเศรษฐกิจการเกษตร, สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, ท่านอาจารย์ ดร.ไชยงค์ ชูชาติ รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ บิดา มารดา ญาติ และเพื่อนๆ ที่มีส่วนเสริมสร้างให้ผมประสบความสำเร็จ ทั้งในชีวิต การรับราชการ สังคม และครอบครัว ชีวิตผมได้เดินทางมาไกลจนเกินกว่าที่ฝันไว้แล้ว

“Whenever there is a will there is a way”

ประยงค์ สายประเสริฐ

แม่ใจรุ่น16

นายประชอบ อิศรางกูร ณ อยุธยา

158/21 ถ.ศรีมารัตน์ ซ.12

ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000

โทร 043-347-938

หนุ่มน้อยหน้ามนคนเมืองเหนือ (เพชรบูรณ์ภาคเหนือ ตอนล่าง) นามว่า นายประชอบ อิศรางกูร ณ อยุธยา เมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนประจำจังหวัดชาย เพชรวิทยาคม ในปีพ.ศ. 2494 แล้วก็ได้ทิ้งบ้านเกิดเมืองนอน มุ่งหน้าเข้าสู่กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเมืองหลวงอันศิวิไลซ์(civilize)ของประเทศไทย เพื่อหวังที่จะสอบเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นโดย ได้ไปพักอาศัยอยู่กับนายทหารยศพันเอกผู้อารีที่สี่แยกบ้านแขก ผังธนบุรี

อันดับแรกได้ทดสอบความรู้ตนเองโดยสมัครสอบเพื่อเข้าเรียนโรงเรียนนายร้อยทหารบก ซึ่งช่วงนั้นเป็นการสอบรวมกันแล้วแยกไปเรียนนายร้อยทหารบก นายเรืออากาศ และนายร้อยตำรวจแต่เมื่อประกาศผลการสอบปรากฏว่าไม่มีชื่อนักเรียนบ้านนอกที่ไปสมัครสอบด้วยกันสักคน จากนั้นก็หันไปสมัครสอบเข้าโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา แต่ก็ยังไม่สมบูรณ์เพราะขาดหลักฐานบางอย่างและจะต้องเอาไปมอบให้ในวันหลัง อันดับต่อมาเพื่อนชวนไปสมัครสอบเข้าเรียนโรงเรียนเกษตรแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่(ไปตามเพื่อน)ซึ่งรับสมัครที่กระทรวงศึกษาธิการ ก่อนหน้านั้นไม่เคยได้ยินชื่อโรงเรียนแม่โจ้มาก่อนเลย สถานที่สอบอยู่ที่โรงเรียนพาณิชยการกรุงเทพ อยู่ตรงไหนไม่เคยรู้ ก่อนถึงวันสอบหนึ่งวันได้ไปหาเพื่อนที่พักอยู่ที่ท่าเตียน ชวนให้เพื่อนพาไปดูสถานที่ๆ จะสอบในวันรุ่งขึ้น แต่เพื่อนบอกว่าไม่ต้องไปหรอก พรุ่งนี้เช้าก่อน 8 โมงให้ไปหาเขาที่บ้านพักท่าเตียน แล้วไปพร้อมกันตกลงเอาตามเพื่อนว่า แต่วันรุ่งขึ้นเมื่อเราไปหาเพื่อนที่ท่าเตียน ปรากฏว่าเขาไปแล้วทำไรวะกู ! มีคนบอกว่าโรงเรียนพาณิชยการกรุงเทพ อยู่แถวๆ กระทรวงศึกษาธิการ ก็ต้องเสี่ยงนั่งสามล้อไปแถว กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งไม่ใช่ใกล้ แต่ก็ต้องทำ สามล้อก็ไม่รู้ว่าอยู่ตรงไหน ไปลงย่านนั้นกะจะถามคนแถวนั้นก็พอดีมีเด็กผู้ชายคนหนึ่งแต่งชุดนักเรียนถือ

กระเป๋าน้ำดื่มเดินเข้ามาหา ถามว่าโรงเรียนพาณิชยการกรุงเทพอยู่ที่ไหน โถคุณ! ผมก็เด็กบ้านนอกเพิ่งเข้ามากรุงเทพฯ ครั้งแรกเหมือนกันจะไปรู้ได้ไง ต่างก็ไม่รู้เหมือนกันจึงเดินไปด้วยกันได้ และถามไปเรื่อยๆจนใกล้จะถึงจึงมีคนชี้ให้ดู รีบเดินเข้าห้องสอบ สงสัยจะเป็น 2 คนสุดท้าย เพราะเขานั่งกันเต็มห้องแล้ว หวาดหวิดจะเสียโอกาส เพราะใกล้ 9:15 น. เต็มที่ ถ้าช้าอีกนิดคงไม่ได้เป็นศิษย์เก่าแม่โจ้รุ่น 16 แน่

วันที่จะเอาเอกสารไปมอบให้โรงเรียนเตรียมอุดมฯ ได้ไปดู ผลการสอบเข้าโรงเรียนแม่โจ้ ก็ปรากฏว่ามีชื่ออยู่ลำดับที่ 66 (ถ้าจำไม่ผิด) จึงตัดสินใจมอบตัวไปเรียนที่โรงเรียนแม่โจ้โดยได้รับทุนค่าอาหารเดือนละ 120 บาท เป็นอันว่าไม่ได้ไปสอบเข้าโรงเรียนเตรียมอุดมฯ

พูดถึงการเดินทางไปโรงเรียนแม่โจ้ ก็สนุกสนาน เพราะยังไม่ได้รับเงินสนับสนุนจาก มก.(แม่ฏ)จึงเดินทางพร้อมคณะไม่ได้ รอเงินจนสุดทนก็กลับไปบ้านที่เพชรบูรณ์ รู้ว่าทางบ้านเอาเงินฝากเพื่อนไปให้เรา แต่ไม่รู้ว่าเพื่อนหายไปไหน (เพื่อนที่สอบเข้าแม่โจ้ด้วยกันแต่ไม่ติด) เราจึงต้องเดินทางไปเชียงใหม่หลังคนอื่น ในลักษณะสิงห์เดียวและเป็นครั้งแรกของเราด้วยที่ไปเชียงใหม่ รถด่วนถึงเชียงใหม่ก็เย็นแล้วรถที่จะไปแม่โจ้หมดแล้ว คงมีไปเพียงครึ่งทาง คือ ถึงอำเภอสันทรายก็ต้องไปละวะ นั่งรถไปถึงอำเภอสันทราย ก็ต้องเดินเท้าต่อไปอีก จากสันทรายถึงโรงเรียนแม่โจ้ก็ประมาณ 9 กม. โดยหิ้วกระเป๋าเสื้อผ้ากับชะลอมผลไม้อีกด้วยตามสูตรการเดินทางของคนบ้านนอก

เดินไปเรื่อยๆ เหนื่อยก็หยุดกินผลไม้ในชะลอม เดินต่อไปๆ ตะวันก็คล้อยต่ำลงทุกที เหลือบมองไปเห็นป้ายชื่อถนนบางเขนสงสัยว่าจะใช้จึงเลี้ยวเข้าไป พบคนถือจักรยานออกมา ก็ถามได้รับคำตอบว่า อีกกิโลเศษๆ ก็จะถึง ใจก็ขึ้นขึ้นมาบ้างไม่นานก็ถึงอาคารหลังหนึ่งเก่าๆ อยู่ข้างๆ สนามกีฬา ภายหลังรู้ว่าเป็นหอพัก หอสโมสร เห็นคนเล่นบาสเกตบอลอยู่จึงแวะเข้าไปแนะนำตัวว่าเป็นนักเรียนใหม่ พี่คนหนึ่งพาขึ้นไปบนหอพัก และหยิบเสื้อหมอนมาโยนให้บอกว่า เอานอนไปก่อน พรุ่งนี้ค่อยไปเบิก (ถ้าจำไม่ผิดดูเหมือนจะชื่อ พี่ชาญ ลีนะวัด) ก็เป็นสิ่งที่ประทับใจอยู่ จนเดี๋ยวนี้ ขอขอบคุณนะครับพี่

เรียนอยู่ที่แม่โจ้ 3 ปี ด้วยความสนุกสนาน และได้ประสบการณ์ชีวิตมากมาย แม่โจ้ให้อะไรต่ออะไรในชีวิตหลายอย่าง รวมทั้งความอดทนเข้มแข็ง เรียนอยู่ที่แม่โจ้ไม่มี

อะไรหนักใจ จะว่าไม่มีเลยก็ไม่ถูก เพราะวิชาเคมี ที่เรียนจนจบจากแม่ใจออกไปแล้วก็ไม่รู้ อะไรเลย คงเป็นเพราะเราเรียนไม่เอาไหนไม่ใช่เป็นเพราะอาจารย์สอนไม่ดี เพราะเพื่อนๆ หลายคนเขาก็เก่งๆ กัน

ก่อนที่จะจบจากแม่ใจมีคนคุ้นเคยกันถามว่าจะไปเรียนต่ออะไร ตอนนั้น ตอบเขาไปว่า ไม่เรียนแล้ว จะไปทำงานกรรมการข้าว แต่ถ้าเรียนก็จะเรียนป่าไม้ เขาบอกว่าถ้าเรียนป่าไม้ก็ขี่มาแหงเลย (ก็เป็นจริงอย่างที่เขาวา) เหตุที่ เลือกเรียนป่าไม้ ทั้งที่ไม่เคยรู้มาก่อนว่าเรียนป่าไม้เขาเรียนกันที่ไหน ยังไง จบแล้วเขาทำงานกันรำรวยมากมายแค่ไหน และติดคุกติดตารางไปเพราะความอยากรวยๆ กันก็ราย ที่เลือกจะเรียนป่าไม้ก็เพราะคิดว่าการออกฝึกงานในป่าด้วย การเรียนภาคทฤษฎีคงจะไม่หนักหนาสาหัส(คิดว่าเล็งวิชาเคมี) แต่เอาเข้าจริงๆ ก็ไม่เหมือนที่คิด คือ หนักทั้งทฤษฎี ทั้งภาคปฏิบัติก่อนที่จะไปสมัครสอบเข้าเรียนคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน ก็ไม่รู้จึกที่จะไปกวดวิชาหรือเรียนพิเศษอะไรกะเขาเลยถึงเวลาก็ไปสมัคร ซึ่งนับได้ว่า เป็นวนศาสตร์รุ่นที่ 20 และเป็นรุ่นแรกที่เรียนที่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน (ก่อนหน้านั้นเรียนกันที่จังหวัดแพร่) สอบเข้าได้ลำดับที่ 37 ในจำนวนที่รับรุ่นนี้ 50 คน ปีแรกก็เจอวิชาเคมีเข้าจนได้ เป็นวิชาเต็มปีเสียด้วย ก็เรียนไปอย่างไม่ค่อยสบายใจนัก หลังจากสอบปลายปีแล้วคิดว่าวิชานี้ น่าจะตกแต่เมื่อประกาศผลการสอบก็ยังดีที่เกือบตก มีอีกวิชาหนึ่งคือ วิชาพฤกษศาสตร์ เต็มปีอีกเหมือนกัน เรียนทฤษฎีไม่ลွ้หนักใจแต่หนักใจในห้องปฏิบัติการ เวลาตัดยอดไม้อ่อนๆ (cross section) ด้วยใบ มีดโกน เพื่อติดบนแผ่นSlide เพื่อส่องกล้อง อาจารย์บอกว่าให้บางที่สุด ไม่มีคำว่าบางเกินไป เราตัดที่โรมันและทุกที่ ไม่รู้เป็นไง หลังจากสอบปลายปีคิดว่าวิชานี้คงพอจะผ่าน แต่ปรากฏว่าเกือบจะผ่าน ถ้าจำไม่ผิดดูเหมือนจะได้ 58% กว่า (จะผ่านก็ต้อง 60%) สรุปว่าวิชาที่คิดว่าจะตกไม่ตก วิชาที่คิดว่าจะผ่านไม่ผ่าน อยู่ปี 3 จึงต้องลงทะเบียนเรียนใหม่กับรุ่นน้อง และไม่เสียแรงที่เรียนซ้ำ เพราะสอบได้ถึง 82% คะแนนเฉลี่ยสำหรับอนุปริณญาภิไม่เลวนัก ได้ 80%เศษๆซึ่งก็มีสิทธิ์เรียนต่อปริณญาได้ แต่ก็ต้องยุติการเรียนที่บางเขนเพียง 3 ปี เนื่องจากวนศาสตร์ปีแรกที่บางเขน รับเข้าเรียนต่อปริณญาจำนวนจำกัดต้องสอบแข่งขันกันเราสอบสู้เพื่อนๆ พี่ๆ ไม่ได้ เพราะเราล้ด้วยลำแข้งอันเป็นสันดานของเราจริงๆ

ระยะนั้นระเบียบกระทรวงกลาโหม กำหนดว่าผู้ที่จบจากมหาวิทยาลัย ออกไปต้องเข้ารับราชการทหาร ไม่น้อยกว่า 6 เดือนเรียกว่าไปเป็นนายร้อยเกณฑ์ สำหรับเรา กับ

อำเภอเกาะคาและอำเภอเถิน ขณะไปทำหน้าที่ใส่ปุ๋ยข้าวในนาทดลองตำบลล้อมแรด อำเภอเถิน คุณแม่เสียชีวิตที่บ้านในเมืองลำปาง

ต่อมาได้ย้ายสับเปลี่ยนกับพี่น้องอรอด ชัยวงศ์ ซึ่งอยู่ประจำแผนกข้าว จังหวัดเชียงใหม่ มีแฟนเป็นครูอยู่ลำปาง ผมมีแฟนเป็นชาวเชียงใหม่ตกลงย้ายสับเปลี่ยนกัน ได้รับแต่งตั้งทำหน้าที่ข้าวอำเภอเมืองเชียงใหม่ อีกหน้าที่หนึ่ง เป็นเจ้าหน้าที่ทำการทดลองด้านปลูกข้าวของแปลงเปรียบเทียบพันธุ์ที่อำเภอฝางหลายปี จนได้พันธุ์ข้าวคุณภาพดีเด่นในโซนพื้นที่อำเภอฝางคือพันธุ์ข้าวเหมยนอง 62 M จึงได้นำมาส่งเสริมเผยแพร่จนถึงทุกวันนี้

ได้นำเชิญผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ พ.ต.อ.นิรันดร์ ชัยนาม ไปเกี่ยวข้าวในนา ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมือง เชียงใหม่ เป็นครั้งแรก คนแรกของบ้านเมือง จัดหาที่ดินสร้างสำนักงานขยายพันธุ์ข้าวให้ ณ ที่นี้หนึ่งแห่ง จนขยายผลเป็นศูนย์ของพันธุ์ข้าวจังหวัดเชียงใหม่

ต่อมาคุณเพชรรัตน์ วรรณ گیر สมัยที่เป็นผู้อำนวยการกองบำรุงพันธุ์ข้าว นำคณะเจ้าหน้าที่สำนักงานงบประมาณมาดูงาน จึงได้ขยายผลสร้างเป็นศูนย์ของพันธุ์ข้าวขึ้นในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นแห่งแรก

เมื่อย้ายไปเป็นเกษตรอำเภอเมืองลำพูน ได้ส่งเสริมปรับปรุงการปลูกกระเทียมจนเปลี่ยนชื่อกำนียมจากคำว่ากระเทียมเชียงใหม่เป็นกระเทียมลำพูน จัดงานประกวดขึ้นที่ตำบลหนองช้างคืน และจัดที่ตำบลริมปิง แหล่งใหญ่ของการปลูกกระเทียม จัดงานมหกรรมประกวดธิดาชาวสวนกระเทียมขึ้น กระเทียมที่ส่งเข้าประกวด ประมูลขายได้เงินไปซื้อบ้านเก่าที่ตำบลมะเขือแจ้ มาแปรรูปสร้างเป็นสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำพูน

เป็นแห่งแรกของประเทศไทย โดยสมทบกับเงินขายข้าวเปลือกซึ่งได้ส่งเสริมการทำนาแผนใหม่ นำข้าวเปลือกโดยการร่วมบริจาคจากชาวนาหมู่บ้านตำบลต่างๆ มากองก่อกองเป็นเจดีย์นิมนต์พระสงฆ์มาทำพิธีถวายเป็นทานเจดีย์ข้าวเปลือก ขายได้เงินสมทบสร้างสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำพูน

ต่อมาคุณไพโรจน์ โสพรรณรัตน์ ผู้อำนวยการกองการข้าว กรมการข้าว ไปเยี่ยมดูสำนักงานเกษตรอำเภอเมือง ได้นำบุคคลสำคัญท่านหนึ่งไปด้วย คือ คุณสมศักดิ์ รอดศัตรู หัวหน้าสำนักงานงบประมาณแผ่นดิน ฝ่ายกระทรวงเกษตร ไปเห็นเกิดความพึงพอใจมาก ท่านได้กล่าวว่า “กลับไปจะจัดประชุมให้อธิบดี กรมส่งเสริมการเกษตร ทำแผนของงบประมาณสร้างสำนักงานเกษตรอำเภอขึ้น” และท่านก็ได้ทราบว่า มีเกษตรตำบลอาสาสมัครช่วยงานอยู่หลายตำบลด้วย ต่อมาจึงมีสำนักงานเกษตรอำเภอ-เกษตรตำบล และมีเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรตำบลใช้เป็นบ้านพักเกษตรตำบลด้วย สำนักงานเกษตรอำเภอและสำนักงานเกษตรจังหวัดทั่วประเทศก็เกิดขึ้นตามมา

ท่าน รศ.ดร.วิภาต บุญศรี วังชัย อธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้ขยายผลเปิดรับนักศึกษารุ่นพิเศษขึ้นผลิตบุคลากรเกษตรตำบลให้ จนมีเกษตรตำบลขึ้นทั่วประเทศ สำนักงานเกษตรตำบลและสำนักงานเกษตรจังหวัดจึงได้มีขึ้นทั่วประเทศ สร้างวงการเกษตรของประเทศให้เจริญขึ้นดังเช่นในปัจจุบัน

งานพิเศษ สร้างอนุสาวรีย์บรรพชนแห่งที่ 1 สร้างไว้ ณ ที่ลานด้านเหนือ วัดช่วงสิงห์ อำเภอเมือง เชียงใหม่และแห่งที่ 2 สร้างไว้ที่ลานบริเวณด้านข้างสระน้ำ วัดพระแก้วดอนเต้าสุชาดาราม อำเภอเมือง ลำปาง ทั้งสองแห่งจารึกเหตุการณ์สำคัญในการกอบกู้เอกราชของบ้านเมือง เพื่อถวายเป็นราชสักการะในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มหาราช ทรงครองสิริราชสมบัติ ๔๐ ปี

สร้างอนุสาวรีย์บรรพชน นครลำปาง

แม่โจ้รุ่น18

นายเฉลียว แจ่มไพ

554 ซอย 12 ถนนงานวงศ์วาน 25

หมู่ 2 ตำบลบางเขน อำเภอเมือง

จังหวัดนนทบุรี 11000

โทร.02-5881468, 02-5915419, 081-4311690

ข้าพเจ้าเข้าศึกษาที่สถาบันแม่โจ้ ปีการศึกษา พ.ศ. 2496 สำเร็จปี พ.ศ.2498 เป็นนักศึกษาแม่โจ้ รุ่น18 (อาชีวะชั้นสูง รุ่น.5) เมื่อสำเร็จแล้วเข้าศึกษาต่อที่คณะกสิกรรมและสัตวบาลมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน รุ่น K.U.16 สำเร็จแล้ว สอบบรรจุเป็นข้าราชการชั้นตรี กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในกลางปี พ.ศ.2504

ปี.พ.ศ.2506 โอนไปรับราชการที่กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ และได้รับทุนยูซอม ไปศึกษาปริญญาโท ที่ Mississippi State University สหรัฐอเมริกา ระหว่าง ปี พ.ศ. 2507-2508 สำเร็จปริญญาโทเกษตรศาสตร์สาขาสถาปัตยกรรมวิทยาปลายปี พ.ศ. 2508 เดินทางกลับมาปฏิบัติงานที่ต้นสังกัดเดิม

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2510-2511 สำนักงานการพลังงานแห่งชาติ ขอเืมตัวไปช่วยงานโครงการพัฒนาเขื่อนพามอง ลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง ปฏิบัติงานร่วมกับคณะผู้เชี่ยวชาญของสหรัฐอเมริกา เมื่อครบ 2 ปี ได้กลับมารับราชการที่กรมพัฒนาที่ดินอีกครั้งจนถึงปีงบประมาณ พ.ศ.2519-2520 หน่วยสันติภาพสหรัฐอเมริกา ประจำประเทศไทย ขอเืมตัวไปช่วยงานโครงการพัฒนาการเกษตรและชนบท ในตำแหน่งที่ปรึกษาวิชาการ เมื่อเสร็จภาระกิจการเืมตัว ได้กลับมาปฏิบัติงานที่กรมพัฒนาที่ดินอีกรอบ และได้เลื่อนตำแหน่งเป็นผู้เชี่ยวชาญพิเศษ ในปี พ.ศ.2531

ในเดือนตุลาคม พ.ศ.2537 ได้รับพระกรุณาโปรดเกล้า แต่งตั้งให้เป็นผู้ตรวจราชการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และโอนไปสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แม่ใจรุ่น22

นายวิรัตน์ สุริยมล

11/10 ซ.พิทักษ์1 ถ.แจ้งวัฒนะ14

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กทม. 10210

โทร. 0-2573-3224, 084-111-5541

แม่ใจรุ่น 22 เป็นรุ่นแรกที่ไม่ต้องเดินทางไปสอบแข่งขันเข้าเรียนที่แม่ใจ โดยมอบให้จังหวัดจัดการสอบคัดเลือก แล้วส่งตัวไปเรียนในนามของจังหวัดนั้นๆ มีจำนวนเท่ากับจำนวนของส.ส.(สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร) ของจังหวัดนั้น จังหวัดใดมีโรงเรียนเกษตรให้แบ่งฝ่ายละครึ่ง เช่นจังหวัดสุรินทร์ มี ส.ส.4 คน และมีโรงเรียนเกษตรด้วย จึงแบ่งเป็นของ ม.ปลายเกษตร 2 คน,ม.6 สายสามัญ 2 คน ผมเป็นหนึ่งในจำนวนนั้น

ต้นปี 2503 แม่ใจยังไม่ประกาศผลการสอบ เห็นสภาพแล้วสงสารพ่อ จึงตัดสินใจไม่เรียนต่อออกตระเวนหางานทำในบริเวณใกล้ๆ บ้านแถวบุรีรัมย์ สุรินทร์ โชคดีกรมกลีกรรมาลำ้งบุกเบิก เพื่อดั้งหน่วยบูรณการเกษตรสุรินทร์ มอบให้กลีกรรมาจังหวัดสุรินทร์ ทำหน้าที่หัวหน้าหน่วย รับผมเข้าทำงานในอัตราจ้าง ม.ปลายเกษตร อัตรา 40 บาท ถ้า ม.ปลายสายสามัญจ้างในอัตรา 30 บาท แม่ใจจ้างในอัตรา 60 บาท

ผมถูกส่งตัวไปประจำที่หน่วยควบคุมคนงานปรับพื้นที่ ขุดต่อไม้ ถากหญ้า เตรียมแปลงปลูกพืช พืชที่กำลังเป็นที่นิยมของชาวบ้านและราชการกำลังส่งเสริมในขณะนั้น ได้แก่ ปอแก้วจีน ปอควบา (เป็นปอพันธุ์ใหม่ที่น่าเข้าจากต่างประเทศ กำลังปลูกทดลอง) แตงโมมีสองพันธุ์ ชาร์ลส์ สตันเกรย์ และพันธุ์บางเบิด ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ละหุ่ง มะม่วงหิมพานต์ อาจจะเป็นเพราะดินบุกเบิกใหม่ พืชที่ปลูกจึงเจริญงอกงามเป็นอย่างดี โดยเฉพาะปอทั้งสองพันธุ์ ลำต้นสูงชะลูด ท่วมหลังช้าง และก็เป็นการบังเอิญอีกเหมือนกัน อาจารย์สมัย เจริญรัต ย้ายจากหัวหน้าสถานีทดลองแม่ใจ เข้ามาเป็นหัวหน้ากองค้นคว้าและทดลอง ซึ่งเป็นเจ้านายของหน่วยงานนี้โดยตรง ได้เดินทางไปตรวจราชการที่จังหวัดสุรินทร์ เห็นความเป็นระเบียบเรียบร้อย พืชที่ปลูกขึ้นอย่างเป็นแถวเป็นแนว มีป้ายบอกทุกแปลง ท่านถึงถามคนงานว่าใครทำ คนงานตอบนายวิรัตน์ ท่านจึงให้คนงานไปตามผมให้ไปพบ เมื่อท่านทราบว่าผมจบจากแม่ใจ แต่จ้างในอัตรา ม.ปลายเกษตร ดังนั้น

เมื่อท่านกลับถึงกรุงเทพฯ ท่านโทรเลขด่วน สั่งให้กลักรมจังหวัดเพิ่มค่าจ้างให้ผมตามวุฒิ
แม่ใจ กลักรมจังหวัดได้โทรเลขกลับไปแจ้งว่า ผมได้เดินทางไปบรรจุเป็นข้าราชการที่กรม
การข้าวแล้ว

กรมการข้าวเป็นกรมแรกที่ประกาศสอบแข่งขันเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการในตำแหน่ง
พนักงานข้าวจั่ว 20 อัตรา ผมเป็นอันดับที่ 2 บรรจุกองบำรุงพันธุ์ ที่ทำงานอยู่มุกตึกชั้น
ล่างด้านทิศเหนือของตึก กระทรวงเกษตร ทำงานได้สองสัปดาห์ จึงรู้ว่ากองนี้ต้องไปอยู่
ตามสถานีทดลองข้าว จึงไปปรับทุกข์กับเพื่อนว่าอยากเป็นข้าวอำเภอ เพื่อนจึงพาไปรู้จัก
กับพี่คนหนึ่ง (จำชื่อไม่ได้) พี่คนนั้นก็ดีใจหาย ทำเรื่องโอนให้ผม จากกองบำรุงพันธุ์ ไปอยู่
กองส่งเสริมและเผยแพร่ในวันนั้นเลย วันรุ่งขึ้นผมต้องไปทำงานที่แผนกปราบศัตรูข้าวที่
บางเขน ทำงานได้สามวัน ได้รับโทรศัพท์จากอาจารย์สมัย เจริญรัช ให้ผมไปพบที่กรม
กลักรม ท่านถามลาออกจากข้าราชการไปเป็นลูกจ้างที่สุรินทร์ตามเดิมเอาไหม ลันปีครู
จะบรรจุให้ด้วยความเกรงใจที่อาจารย์ได้มอบความเมตตาให้ประการหนึ่ง ประการสำคัญ
อีกประการหนึ่งจะได้กลับไปทำงานที่ใกล้บ้าน จึงตอบตกลงกับอาจารย์โดยไม่ลังเล อาจารย์
ให้ไปยื่นใบลาออกและเดินทางไปสุรินทร์เย็นนี้เลย แต่สั่งห้ามไม่ให้บอกใครว่าอาจารย์ให้
ลาออก ให้บอกว่าลาออกไปประกอบอาชีพส่วนตัว ผมกระโดดขึ้นรถรางตรงหน้ากรมช่าง
วัดเลียบ ไปลงหน้าเฉลิมไทย ผ่านฟ้า อาจารย์สวัสดิ์ เชี่ยวสกุล หัวหน้ากองส่งเสริมเผย
แพร่ ไม่นอญูตให้ลาออก บอกว่าเสียเวลาสอบใหม่ เมื่อเห็นผมยืนยันจะลาออกจริงๆ ท่าน
จึงพูดว่า ไม่เชื่อว่าฐานะอย่างผมจะลาออกเพื่อไปประกอบอาชีพส่วนตัวได้ ขอให้ผมบอก
ความจริงว่าใครให้ลาออก เมื่อปิดไม่ได้แล้วก็บอกความจริงว่า อาจารย์สมัย เจริญรัช ให้
ลาออกเพื่อให้กลับไปทำงานที่สุรินทร์ แค่นั้นแหละ ผมรีบกลับไปพบอาจารย์สมัยอีกครั้ง
ท่านคงจะทราบที่ผมไม่มีเงิน บอกให้ผมไปยืมเงินทดลองจ่ายกับคุณณรงค์ วิเชียรไชย
(หน้าห้อง) พร้อมกับสั่งให้ฝากใบสุทธิและเอกสารอื่นไว้กับคุณณรงค์ จะได้ไม่เสียเวลา
เดินทางมาสมัครสอบอีก ลันปีเปิดสมัครสอบ ปรากฏว่าคุณณรงค์ทำใบสุทธิและเอกสาร
ผมหาย ต้องทำหนังสือถึงแม่ใจ ขอใบแทนใบสุทธิ ไม่ทราบธุรการแม่ใจไปทำที่ไหน
เปลี่ยนเดือนเกิดจากมีนาคม เป็นเดือนมิถุนายน ซึ่งใช้เป็นหลักฐานการรับราชการของ
ผมตามนั้น ทำให้ผมเสียเวลาราชการสำหรับนำไปคำนวณบำนาญตอนปลดเกษียณถึง 3
ปี กล่าวคือช่วงลาออกจากราชการไปเป็นลูกจ้างปี 2503 เป็นช่วงนับเวลาราชการที่คูณ
หนึ่งปี เท่ากับสองปี บวกกับเปลี่ยนเดือนเกิดอีกหนึ่งปีรวมเป็นสามปี

หน่วยบูรณาการเกษตรสุรินทร์ มีหน้าที่ปลูกพืชเพื่อเก็บเมล็ดพันธุ์ นำไปส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกนอกนั้นให้เจ้าหน้าที่ออกไปส่งเสริมตามหมู่บ้านต่างๆ ซึ่งก็ไม่มีปัญหา นอกจากมะม่วงหิมพานต์ เนื่องจากชาวสุรินทร์เรียกมะม่วงหิมพานต์ว่า “สะวายกะแเร็ด” นอกจากจะไม่รับต้นกล้าแล้ว ยังเดินอมยิ้มหนีไปเฉยๆ ถ้าเป็นสาวๆ ก็จะหน้าแดงอายม้วนไปเลย ความหมายสะวายกะแเร็ดก็คงจะคล้ายกับทางใต้เรียกมะม่วงหิมพานต์ว่า “เม็ดล่อ” คือเมล็ดในโผล่ออกมาอยู่ข้างนอกผล

หน่วยบูรณาการเกษตร หลังจากที่ผมจากมาแล้ว ได้พัฒนาเป็นสถานีขยายพันธุ์พืช และเปลี่ยนเป็นสถานีทดลองหม่อนไหมสุรินทร์ในปัจจุบัน

หลังสอบสิ้นปี อาจารย์สมัยบอกว่า กองคันคว่ำทดลองไม่มีตำแหน่งเลยแม่อัตราเดียว วิรัตน์ไปอยู่ด่านก็ดีเหมือนกันนะ พร้อมทั้งบอกให้ผมบอกเพื่อนๆ ที่ยังไม่ได้ทำงาน ให้ไปพบท่านได้ ผมจึงส่งจดหมายถึงเพื่อนๆ เท่าที่ติดต่อได้ ซึ่งเพื่อนหลายคนได้ดิบได้ดีในตอนหลังไปหลายคน

ผมไปรายงานตัวกับเลขานุการกรม อาจารย์ประสพ ลิมทองขาว บอกว่าต้องไปรายงานตัวกับหัวหน้าแผนกตรวจและกักกันโรคพืชที่บางเขน ท่านกลัวผมจะไปไม่ถูก จึงให้ผมออกไปนั่งรอที่ระเบียบหน้าห้อง ท่านโทร.ไปบอกให้คนมารับ นั่งรอประมาณชั่วโมงเศษ มีคนขับรถแลนด์โรเวอร์มารับ และพาผมเข้าไปรายงานตัวกับหัวหน้าแผนก อาจารย์ศักดิ์ศิริ เกิดปรีดี ลั้งให้ไปตัดเครื่องแบบตรวจพืชในวันนั้นเลย และให้แต่งเครื่องแบบไปรายงานตัวก่อนแปดโมงเช้าในวันพรุ่งนี้ ผมบอกว่าไม่มีเงินตัดเครื่องแบบ ท่านชี้ให้ไปยืมอนุวรรต ผมเพิ่งทราบว่าคนที่ขับรถไปรับผมเมื่อเช้านี้คือ อาจารย์ ดร.อนุวรรต วัฒนพงศ์ศิริ ให้ผมยืมเงินไป 300 บาท จึงรีบไปร้านตัดเครื่องแบบแถวบางลำภู เป็นเวลาเย็นมากแล้วพอบอกจะมารับตอนหกโมงเช้าพรุ่งนี้ไม่มีใครรับ บอกว่าตัดไม่ทัน โชคดีมีอยู่ร้านหนึ่งรับตัด แต่คิด 200 บาท และมัดจำไว้ก่อน 100 บาท ให้ไปรับชุดหกโมงเช้า จากบางลำภู ต้องรีบไปเสาชิงช้า หาซื้อเข็มขัดและบาตรตรวจพืช บ่าแพ่งมาก ค่าบ่ากับเข็มขัดหนึ่งร้อยพอดี

ตื่นนอนตีห้าใจจดจ่ออยู่ที่เครื่องแบบ ถึงร้านก่อนหกโมงเล็กน้อย นั่งรอหน้าร้านเกือบเจ็ดโมงเช้า ร้านถึงเปิด อ้าวว่านอนตึกเพราะชุดๆ นี้ ไม่รื้อสวมใส่กันตรงนั้น ไม่

15	คุณ	สกล สานักกุล	11/39 ม.1 ต.ท่าโพธิ์ อ.ท่าม่วง กาญจนบุรี 71110		
14	คุณ	สกล สุวรรณสิทธิ์	110/1 ซ.เทศบาล27 หมู่ 4 ต.ยางน่อง อ.สารภี จ.เชียงใหม่ 50140	053-322-715	
11	คุณ	สกล พึ่งบุญ ณ อยุธยา	126 ซ.30 ประชาภิวัฒน์ 1 ถ.เทศบาลนิมิตเหนือ จตุจักร กทม. 10900	0-2589-3029	
25	คุณ	สงวน จันทร์ทะเล	16/2 ถ.มูลเมือง ซ.4 ศรีภูมิ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200	053-862-637, 053-120-063	sanguanton@gmail.com
16	คุณ	สนอง ชินอ่อน	5/3 ม.1 ต.เขาเจ็ยก อ.เมือง จ.พัทลุง 93000	074-611-711	
14	คุณ	สนิท ทองสง่า	51/188 หมู่บ้านเมืองเอก ปทุมธานี	0-2533-9215	
17	คุณ	สนิท วาฤทธิ	26 ซ.3 ถ.ลีโรส ต.สุเทพ อ.เมือง เชียงใหม่ 50200	053-279-926	
16	คุณ	สนิท สมโภชน์	312 ซ.อินทามระ 47 ถ.สุทธิสาร เขตดินแดง กทม. 10310	0-2275-8331, 081-561-2195	
16	คุณ	สนิท อยู่อ่อน	429 ม.13 ต.บางแล อ.เมือง เชียงราย 57000		
56	คุณ	สมจิตร ศรีจันทร์	244/19 หมู่ 9 หมู่บ้านยังโฮฟาร ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสีกัน เขตดอนเมือง กทม. 10210		
16	คุณ	สมบุญณ์ จระเสถียร	171 ม.2 ต.ต้นเปา อ.สันกำแพง เชียงใหม่ 50130	053-338-626, 087-303-7740	
6	คุณ	สมโภช ศรีทองเมือง	100 ถนนพหลโยธิน 44 จตุจักร กทม. 10900	0-2940-2390, 0-2579-5240	
14	ว่าที่ร้อยตรี	สมศักดิ์ พิชัยศิริ	3 หมู่3 ซ.2 ถ.หลังกอก ต.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50300	053-214-173, 085-033-0399	
	คุณ	สมศักดิ์ อินทมาตร	119/1 ม.6 แขวงสายไหม เขตสายไหม กทม. 10220		
24	ดร.	สรายุ เทมพูน	379 ม.1 ต.โนนเมือง อ.เมือง ลำพูน 51600	053-561-558, 081-882-6887	
16	คุณ	สวัสดิ์ ะวิชัย	9 ถ.พระนอนเหนือ ต.โนนเวียง อ.เมือง จ.แพร่ 54000	054-523-046, 089-429-7402	
18	คุณ	สวัสดิ์ รัตนคำฟู	155 ม.7 ต.ศาลา อ.เกาะคา ลำปาง 52130	054-281-407	
15	คุณ	สัญญา นาคะพงศ์	136/44 หมู่บ้านสุขประยูร ซ.ไทยประกัน ม.1 ต.คูคต อ.พนัสนิคม ชลบุรี 20140		

15	คุณ	สันติ รัตนวิไลวรรณ	51/4 ถ.ราชการดำเนิน ต.ในเมือง อ.เมือง ร้อยเอ็ด 45000	081-739-4649	
14	คุณ	สายัณห์ เอี่ยมประชา	82 หมู่2 ต.สันทรายน้อย อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ 50210	053-491-223, 081-724-5121	
14	คุณ	สำเนา(เพิ่มพร) พิพิธภัณฑ์	15/1 ตรอกบ้านหล่อ สะพานวันชาติ กทม. 10200	0-2282-6973	
16	คุณ	สำราญ ลายทอง	76 ถ.เทศบาล4 ต.ในเมือง อ.เมือง จ.สุรินทร์ 32000	044-513-196	picnin@hotmail.com
63	คุณ	สิริมา กาลายี	47/23 ซอยลาดพร้าว-วังหิน47 เขตลาดพร้าว กทม. 10230	0-2935-9041, 086-699-4765	a_de99@hotmail.com
16	คุณ	สุชาติ ยงใจยุทธ	101/1 ต.ฟ้าฮ่าม อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50000	053-010-071, 086-921-0010	noanae@hotmail.com
7	ดร.	สุนทร สีหะเนิน	52/123-124 ซ.พหลโยธิน45 จตุจักร กทม. 10900	0-2561-1351	
24	คุณ	สุพงษ์ ปรหมสมิทธิ์	45/115 หมู่ 1 ต.คลองทก อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี 12120	0-2577-7074, 082-525-0696	
9	คุณ	สุรางค์ ประยูรพงษ์	54 ถ.เพชรบุรีตัดใหม่ หลังวัดอุทัยธาราม ริมคลองบางกะปิ เขตห้วยขวาง กทม. 10320	0-2314-1826, 081-665-9639	
49	คุณ	สุริยา แสงพงษ์	ต.ป.ณ.6 หมู่ 7 ต.บางพระ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี 20210		
14	คุณ	สุวิทย์ วิวัชร	1320 ถนนมิตรภาพ แขวงคลองจั่น บางกะปิ กทม. 10240		
16	น.สพ.	เสมอ ทวีวิทยาการ	119 ถ.โกษาปาน ต.ทะเลชุบศร อ.เมือง จ.ลพบุรี 15000	036-610-737, 081-942-617	
55	คุณ	เสาวร็จ นิลนตร	สำนักงานเขต คลองสามวา กทม. 10510		
16	ดร.	แสดง สิงหะวาระ	26/98 หมู่บ้านนาถนาถวิลล่า1 ถ.เทพพระเกียรติ ต.วัดชลอ อ.บางกรวย นนทบุรี 11130	0-2883-8574, 081-583-0204	
10	พศ.(พิเศษ)	แสง ภูศิริ	ตรงข้ามทางเข้าไนตคกะช่อง อ.นาโยง จ.ตรัง 92170	089-472-9391	
11	คุณ	ไสว นุชพงษ์	21 หมู่บ้านมงคลนิเวศน์ ถ.งามวงศ์วาน จตุจักร กทม. 10900		
15	ศ.ดร.	ไสว พงษ์เก่า	9/73 ถ.งามวงศ์วาน ซ.21 ต.บางกระสอ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000	0-2589-2151	

16	น.สพ.	เหรียญชัย บิดพิทิด	285/33 ประชาธิปัตย์3 ส่วน3 ถนนวงเวียน อ.เมือง จ.นนทบุรี	0-2589-1008	
57	คุณ	อัญญา คำจตุ	37/18 ม.11 ต.บางดินเป็น อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา	088-095-1175	
11	คุณ	อนันต์ ทัตตะวร	12/12 โพธิ์รัตนวิเศษ ทางเข้าวัดเทวสุนทร ถนนวงเวียน จตุจักร กทม. 10900		
33	คุณ	อรุณ การสัปรพรรณ	5/50 ซ.ลำลูกกา 37 หมู่ 18 ต.คูคต อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี 12130	081-821-9424	
24	ร.ต.ร.	อว สารถย์	146 ซ.มงคลนิเวศน์ ถนนวงเวียน เขตจตุจักร กทม. 10900		
12	น.สพ.ม.ล.	อัศรินทร์ นวรัตน์	96 เทศบาลรัษฎาใต้ ประชาธิปัตย์1 จตุจักร กทม. 10900	0-2589-5761	
15	คุณ	อัมพร มุสิกทอง	101/40 ซ.38 ถ.สายไหม กทม. 10220	0-2996-3035	
16	คุณ	อารีย์ ติรัตน์	143 ม.5 ถ.ประมง อ.เมือง จ.หนองคาย 43000	042-412-577, 085-008-4271	
17	คุณ	อำพล วงศ์สว่าง	95/2 ลาตพร้าว 26 ถ.ลาดพร้าว เขตจตุจักร กทม. 10900		
25	คุณ	อุดม ลอดหัว	122/77 หมู่ 4 ต.พหลุตาหลวง อ.ลาดบัว จ.ชลบุรี 20180	038-722-341, 081-588-0060	
25	คุณ	อุดม โกลลภิส	43 ซ.สุขุมวิท65 คลองเตย กทม. 10110		
24	ดร.	อุทัย วาสนาพันธ์พงศ์	419/4 ถ.วิษยานนท์ ต.วังม้อย อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50300	053-251-577, 081-783-6375	
19	คุณ	อุทัย สอนหลักทรัพย์	005 ถ.ราษฎร์บำรุง อ.เมือง จ.ระนอง 21000		
15	คุณ	อุบล จาริก	39 ถ.พหลโยธิน ม.4 ต.ปองเต อ.จาว ลำปาง 52110		
15	คุณ	อรุพันธ์ บุญประกอบ	58/1 สุขุมวิท39 แขวงคลองตัน เขตวัฒนา กทม. 10110	0-2258-7496	
15	คุณ	เอกชัย ศรีดชา	84/25 ถ.มหาจักรพรรดิ4 อ.เมือง ฉะเชิงเทรา 24000	083-851-1865	
16	คุณ	เอนก มังสิวรรค	73/3 ม.11 ถ.เชียงใหม่-พร้าว ต.หนองหาร อ.สันทราย เชียงใหม่ 50290	053-498-031	
18	คุณ	เอียน ศิลาชัย	122 ซ.มงคลนิเวศน์ ถนนวงเวียน เขตจตุจักร กทม.10900	0-2579-6567	

พินัยกรรม

หนังสือ แม่ใจลิบหกครบหกลิบ ได้ปิดเล่มเสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่การทำหนังสือในแนวนี้อย่างไม่จบ ถ้าจะกล่าวว่า เพิ่งเริ่มนับหนึ่งเท่านั้น ก็ไม่เกินความจริงแต่อย่างใด ในอนาคต หนังสือที่เล่าขานการดำเนินชีวิตของลูกแม่ใจก็คงจะทยอยออกมาเรื่อยๆ พร้อมกับเรื่องราวแปลกใหม่ ตามยุคตามสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป

เพื่อให้งานทำหนังสือนี้ มีเจ้าภาพ เมื่อแม่ใจรุ่น 16 เป็นเจ้าภาพเล่มแรก เจ้าภาพเล่มต่อไปจะเป็นรุ่นใดดี ผมมองไปที่แม่ใจรุ่น 25 ซึ่งนับว่าเหมาะสมมาก ด้วยเหตุ 2 ประการ คือ

1. ลูกแม่ใจ รุ่น 25 กำลังอยู่ในวัยเกษียณอายุตอนต้น คืออายุเกิน 60 ปี แต่ยังไม่ถึง 70 ซึ่งเป็นช่วงวัยที่เหมาะสมในการทำงานบริการสังคม คนอายุไม่ถึง 60 ยังต้องวุ่นวายกับอาชีพการงานอยู่ ส่วนคนอายุ 70 ปี ขึ้นไป ก็ชักจะหมดสภาพ ลงตามลำดับ
2. หนังสือ แม่ใจลิบหกครบหกลิบ อุดมคติขึ้นด้วยแรงบันดาลใจ จากน้องๆ รุ่น 25 นี้เอง เรื่องมีอยู่ว่า เมื่อวันเกิดแม่ใจ 7 มิถุนายน 2553 ผมได้ยิมน้องรุ่น 25 คุยกัน ถึงเรื่องการจัดงาน แม่ใจรุ่น 25 ครบ 50 ปี เมื่อปีก่อน ทราบว่ามีสมาชิกมาร่วมงานอุ่นหนาฝาคั่งทีเดียวเมื่อทราบดังนั้นก็กลับมาคิดว่าเราแม่ใจ รุ่น 16 จะทำอะไรดี เขาทำ ยีลิบหกครบหกลิบ เราก็ทำลิบหกครบหกลิบ เอาอย่างน้องเขาบ้าง คิดได้ดังนั้น ก็ปรึกษาพรรคพวก ออกหนังสือแม่ใจลิบหกครบหกลิบ ขึ้นมา 1 เล่ม ตามที่เห็นอยู่ ขอยืนยันว่า ถ้าไม่มีงาน แม่ใจยีลิบหกครบหกลิบ ก็จะไม่หนังสือแม่ใจลิบหกครบหกลิบ

แม่ใจรุ่น 25 จึงเป็นผู้จุดประกายให้กิจกรรมสัมพันธ์ต่างๆ ระหว่างเพื่อน ระหว่างพี่ระหว่างน้อง อุดมคติขึ้น นับเป็นคุณูปการ แก่ลูกแม่ใจโดยทั่วกัน เพื่อให้งานหนังสือ สานต่อออกไปไม่มีที่สิ้นสุด จึงขอมอบให้แม่ใจรุ่น 25 รับไปดำเนินการจัดทำหนังสือ เล่มต่อไปในปี พ.ศ.2555 หลังจากนั้น ก็ส่งต่อกันไปเรื่อยๆ ไม่รู้จบ สังคมก็จะได้รู้จักลูกแม่ใจ